



Samenwerkende
Vrijescholen
Zuid-Holland

Grip op onderwijskwaliteit

Bestuursverslag en jaarrekening 2018 van de Samenwerkende Vrijescholen Zuid-Holland



Rotterdam, 13 mei 2019

Inhoud

Leeswijzer	4
1. Voorwoord	6
2. Kernwaarden, missie en ambitie	7
3. Structuur en organisatie	8
4. Verslag van de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad	13
5. Verslag van de Raad van Toezicht	14
6. Strategisch doelen 2015-2019: Recht doen aan de eigenwaarde van elke kind	19
6.1 De leerling	20
6.2 De leraar	24
6.3 Onderwijskwaliteit	28
6.4 Gebouwen en uitstraling	32
7. Financieel Beleid	35
7.1 Analyse financiële situatie	35
Balans op 31-12-2018	36
Staat van Baten en Lasten en de Begroting 2018	37
7.2 Verschillenanalyse	38
7.3 Samenwerkingsverbanden	41
7.4 Treasuryverslag	42
7.5 Risicomanagement	43
7.6 Bezoldiging bestuurders	46
7.7 Beleid beheersing uitkeringen	46
7.8 Toekomstparagraaf	47
7.9 Ouderbijdragen	54
Basisinformatie	57



Samenwerkende
Vrijescholen
Zuid-Holland



Leeswijzer

Voor u ligt het jaarverslag van 2018 van de Samenwerkende Vrijescholen Zuid-Holland. Het jaarverslag is in het kader van de formele verantwoording van uitgaven en activiteiten in het onderwijs een belangrijk document. Het maakt deel uit van de jaarlijkse beleidscyclus van het onderwijs.

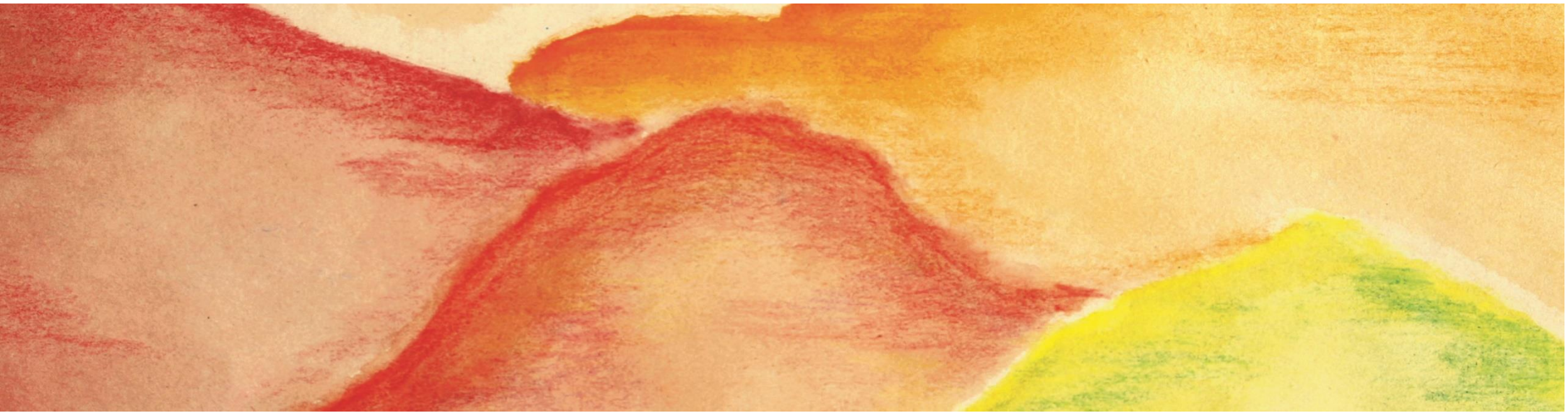
1. Voor aanvang van elk kalenderjaar wordt de begroting vastgesteld. Daarbij wordt gestuurd op de inhoudelijke prioriteiten zoals deze uit het bestuurlijke jaarplan van het voorafgaande jaar naar voren zijn gekomen.
2. Voor 1 april wordt het personeelsbeleid vastgesteld en instemming gevraagd van de personeelsgeleding van de GMR. De vastgestelde begroting wordt daarbij als uitgangspunt genomen om personeelsruimte per school en voor staf te bepalen.
3. Voor 1 juli worden het door de accountant gecontroleerde bestuurlijk jaarverslag en de jaarrekening ingediend en gepubliceerd. Deze verslagen zijn cijfermatig gedetailleerd en inhoudelijk op hoofdlijnen.
4. Voorafgaand aan het schooljaar wordt het bestuurlijk jaarplan vastgesteld. Daarmee worden de inhoudelijke prioriteiten gesteld voor het komende bestuursjaar. Begroting, formatiebeleid en jaarrekening zijn bouwstenen van het bestuursplan. Ook wordt de inhoudelijke evaluatie opgesteld ten aanzien van de bereikte doelen van het voorgaande schooljaar.

Het jaarverslag begint met een bestuurlijk voorwoord waarin de inhoudelijke ontwikkelingen van onze scholen en de samenwerking in het afgelopen jaar wordt beschreven. Hierna volgt de missie en visie van onze scholen. Integraal wordt verantwoording afgelegd over de governancestructuur en organisatie, over de bestuurlijke doelen en ontwikkelingen en over het handelen van de Raad van Toezicht.

In het laatste hoofdstuk wordt de financiële verantwoording afgelegd. Dit bevat een analyse van de financiële situatie, het treasuryverslag, risicomanagement en bestuurdersvergoeding. Tevens wordt per school de besteding van de ouderbijdragen verantwoord. Ook is in het jaarverslag de continuïteitsparagraaf opgenomen. Hierin wordt de financiële prognose voor de komende jaren gegeven.

Als laatste is bij dit jaarverslag opgenomen de jaarrekening 2018 die is voorzien van een accountantsverklaring.

Dit verslag is geschreven voor partijen die op een of andere manier een toezichthoudende rol hebben ten aanzien van de Samenwerkende Vrijescholen, zoals het Ministerie van OC&W, de onderwijsinspectie, de Raad van Toezicht en de medezeggenschapsraden. Ook heeft het een verantwoordingsfunctie aan ouders en andere belanghebbenden van onze scholen, zoals gemeenten, samenwerkingsverbanden passend onderwijs etc. Daarom vinden we het vanzelfsprekend dat we het jaarverslag publiceren op de website.



1. Voorwoord.

Voor vrijescholen is zeven een bijzonder getal. Rudolf Steiner maar ook andere pedagogen beschreven levensfasen in periodes van zeven jaar. In de eerste zeven jaar staat de fysieke ontwikkeling centraal, in de tweede zeven jaar de persoonsvorming en het leren op de basisschoolfase, in de derde zeven jaar het verdiepen van waarheid en opbouwen van moraliteit in de jeugdfase, die -zo je wilt- zou kunnen passen bij de verlengde fase van het voortgezet onderwijs.

Met het opstellen van dit jaarverslag en het ook in formele zin afronden van 2018 heeft de SVZH zijn eerste zeven jaar erop zitten. De samenwerking is gestart met een personele unie op 1 november 2011. Het bracht ons langs het vormen van gezamenlijk beleid, het bundelen van krachten en inrichten van een directeurenoverleg naar de formele fusie in 2014. Het eerste gezamenlijke strategische plan is van 2015 en heeft ons gebracht naar waar we nu staan: met kwalitatieve groei, kwantitatieve groei, soms ook met groeistress en met een financieel stabiele positie.

De SVZH heeft haar ambities laten zien. En heeft veel van die ambities verwezenlijkt. Voor de volgende zeven jaar zijn er weer nieuwe ambities om te realiseren. In het najaar van 2019 bestaat het Waldorfonderwijs 100 jaar. Dat wordt dan gevierd met een nationale conferentie voor alle vrijescholen. Dat is een mooi knooppunt in de tijd om de volgende fase in te gaan.

Het jaar 2018 zou ik willen typeren als een jaar waarin we samen en alle scholen afzonderlijk hebben laten zien dat we grip hebben op de onderwijskwaliteit. En als we de grip dreigen te verliezen, dat we die in no time weer hebben. Het kwaliteitsbewustzijn is sterk toe genomen en vormt een rode draad in het dagelijks werken op de scholen. We hebben met elkaar een steeds helderder beeld van de bedoeling van ons onderwijs, en voeren daarover met elkaar het gesprek. Bijvoorbeeld leraren onderling in collegiale consultaties of doordat scholen bij elkaar op studiebezoek gaan. We hebben scherp zicht op de opbrengsten van het onderwijs

en hebben het voor de tweede jaar op rij voor elkaar, dat alle scholen de eindopbrengsten (ruim) boven de norm van de inspectie hebben. Ook de sociale veiligheid en ontwikkeling van sociale competenties van de leerlingen is in kaart. Stapje voor stapje wordt voor de pedagogische koers een kompas ontwikkeld, dat we met elkaar kunnen delen.

De werkwijze en rapportage van de kwaliteitsaudits is de afgelopen jaren onder bezielende leiding van Joke Rutgers en Francien Kleemans steeds meer verfijnd. Ook zijn alle scholen nu bezocht. Daarmee weten de scholen precies waar nog aan gewerkt moet worden en heeft het bestuur en de Raad van Toezicht zicht op de kwaliteit tot een dieper niveau dan we eerder hadden. De kwaliteitsgesprekken die het bestuur heeft op de scholen laten zien dat er in de teams steeds meer grip is op de kwaliteit. Dat geeft vertrouwen in de schoolplannen voor de komende vier jaar, die de scholen aan het opstellen zijn in dialoog met elkaar, ouders en leerlingen.

Waar we in de eerste zeven jaar hebben gezaaid ten aanzien van huisvesting zal de komende zeven jaar worden geoogst. Met nieuwbouw, uitbreiding, vernieuwbouw en in gebruik nemen van een extra school staat er veel op stapel. Maar let op. Het oogsten kost doorgaans meer inspanning dan het zaaien zelf.

Vergelijkbare en veel bestuurlijke aandacht zal er moeten zijn voor het werven en begeleiden van nieuwe leraren. Na een dip ten aanzien van het ziekteverzuim in 2017 zitten we in 2018 weer op de norm. We hebben nog nooit zoveel nieuwe leraren aangenomen als vorig jaar en de gemiddelde leeftijd van alle medewerkers gaat flink omlaag. Er komt veel jong talent binnen. De eigen SVZH academie functioneert goed en is een uitstekend platform om de scholing en begeleiding van deze nieuwe medewerkers met een recent pabo diploma, met ervaring buiten de vrijeschool of zij-instromers te faciliteren. De eigen basisopleiding voor leraren van de SVZH komt er.

Jeroen Gommers, Bestuurder.

2. Kernwaarden, missie en ambitie

De leerkrachten op een vrijeschool en de medewerkers die hen ondersteunen, willen dat iedere leerling zijn eigen talenten kan ontdekken en ontwikkelen. Onderwijs gaat over het opdoen van basisvaardigheden, het ontwikkelen van je talenten en om het ontginnen van de mens die je bent. Dat onderwijs vraagt dus om het aanmoedigen van de ontwikkeling van vrije geesten, zowel in cognitiviteit, inventiviteit, originaliteit en creativiteit. Hiernaar verwijst de term 'vrij' in ons vrijeschoolonderwijs.

Kernwaarden

Ontwikkeling Mensen en organisaties ontwikkelen zich in fasen. Het onderwijs aan de jonge mens vormt hem. Daarom is de lesstof ook ontwikkelingsstof en wordt deze zorgvuldig op de leeftijdsfase afgestemd.

Authenticiteit Onze scholen bereiden jongeren voor op het leiden van een authentiek leven. Ze bevorderen hiertoe de ontwikkeling van het zelfsturend vermogen en de karaktervastheid van de leerlingen.

Respect Onze scholen respecteren levensbeschouwing en godsdienst van een ieder. Leerlingen van vrijescholen ontdekken dat mensen hun waarden op verschillende manieren uiten en leren dit te respecteren.

Vriendschap Onze scholen respecteren het ontstaan van onderlinge banden. Leerlingen leren hoe ze een vruchtbaar gesprek kunnen voeren en hoe ze vriendschappen kunnen aangaan en onderhouden.

Zorgzaamheid Onze scholen zorgen ervoor dat hun leerlingen zich met de wereld verbinden. Ze voeden hun leerlingen op tot volwassenen die bereid zijn verantwoordelijkheid te dragen.

Transparantie Wij zijn open en transparant over de kwaliteit en inrichting van ons onderwijs. Door duidelijkheid te scheppen weten leerlingen, leraren, ouders en andere betrokkenen waar wij voor staan en wat ze kunnen verwachten van ons.

Missie

Onze scholen verzorgen hoogwaardig onderwijs gebaseerd op de antroposofie. Er wordt naar antwoorden gezocht op de ontwikkelingsvragen van elk individueel kind én de klas als groep. Kleuters en schoolkinderen hebben ieder hun eigen wereld waarin wij letterlijk en figuurlijk speelruimte bieden om kennis, vaardigheden en een open en nieuwsgierige houding te ontwikkelen. Een breed onderwijsprogramma gaat uit van evenwicht tussen cognitieve, sociaal-emotionele en motorische vaardigheden. Zo kan ieder kind vol vertrouwen met de verworven kennis en de ontwikkelde vaardigheden naar het vervolgonderwijs doorstromen.

Ambities

Wij streven naar kwalitatief hoogwaardig onderwijs mét meerwaarde. Náást het behalen van de kwalitatieve reguliere einddoelen gesteld vanuit de overheid, geven wij de leerlingen extra waarden mee die van belang zijn om je blijvend te willen en kunnen ontwikkelen.

Ons vrijeschoolonderwijs is actueel onderwijs. Het blijft in ontwikkeling en aangesloten op de huidige en toekomstige maatschappij, met respect voor en gevoed door de bestaande (antroposofische) waarden.

We werken samen aan het verhogen van de professionaliteit en werkplezier van leerkrachten en aan de talentontwikkeling van alle medewerkers.

We streven er naar om aan de toenemende vraag naar vrijeschoolonderwijs te kunnen voldoen en zorgen voor goede beeldvorming over het onderwijs.

3. Structuur en organisatie

De Stichting Samenwerkende Vrijescholen Zuid-Holland is het bevoegd gezag van 9 veelkleurige scholen. De ene school is nog maar net begonnen met een kleuterklas. De andere school bestaat al ruim 70 jaar. Elke school heeft zijn eigen geschiedenis en zijn eigen karakter. Wat de scholen bindt is dat het vrijescholen zijn die ervoor hebben gekozen samen te werken in een stichting.

Leerlingen

Leerlingen vormen het hart van onze organisatie. De brede ontwikkeling van leerlingen staat centraal in onze scholen en in onze stichting. Bij beslissingen die we nemen staat de leerling voorop.

Leraren

De leraren vormen, ook als team, de kern van de schoolorganisatie. De beleidsontwikkeling van de Samenwerkende Vrijescholen Zuid-Holland en de implementatie ervan gebeurt altijd in overleg met de leraren. In het bijzonder hebben de leerkrachten een rol bij het pedagogisch beleid van de scholen.

Ouders

De Samenwerkende Vrijescholen Zuid-Holland bestaan omdat ouders hun kinderen aan onze goede zorgen toevertrouwen. Dat doen ouders omdat zij erop vertrouwen dat onze scholen het beste onderwijs voor hun kinderen bieden. Ouders zijn partners voor het leren en ontwikkelen van de leerlingen. Ze ondersteunen de scholen ook bij de jaarfeesten en schenken een vrijwillige ouderbijdrage aan de scholen voor een hoogwaardige invulling van het vrijeschoolonderwijs.

Schoolleiding

De schoolleider geeft leiding aan en is intern eindverantwoordelijk voor uitvoeren van het beleid van de SVZH en het dagelijks functioneren van de school. Onder die

verantwoordelijkheid valt onder meer het uitvoeren van beleid over de pedagogie en zorg, didactiek en onderwijskwaliteit, personeelszaken en financieel beleid.

Onderwijsondersteuners

Leraren en schoolleiders worden ondersteund door verschillende onderwijsondersteuners. Daaronder verstaan we op schoolniveau conciërges, administratief medewerkers, intern begeleiders, remedial teachers en onderwijsassistenten. Op bestuurlijk niveau vormt de staf deze ondersteuning. Zij zorgen ervoor dat leraren en schoolleiders hun werk effectief kunnen doen en dat specialistische kennis en know how voor de hele organisatie beschikbaar is.

College van Bestuur

Het bestuur van de Samenwerkende Vrijescholen wordt gevormd door een eenhoofdig College van Bestuur. Het College van Bestuur is het bevoegd gezag van de stichting en is integraal verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs en de continuïteit van de organisatie. De bevoegdheden van het College van Bestuur zijn vastgelegd in het statuut en bestuursreglement van de organisatie.

Managementteam

Onder voorzitterschap van het bestuur vormen de schoolleiders gezamenlijk het managementteam. Het managementteam komt eens in de vier weken samen om gezamenlijk beleid vorm te geven, maar ook om elkaar advies te geven of oplossingen te bieden voor ontstane vraagstukken in de eigen school.

IB-overleg

Onder voorzitterschap van de stafmedewerker onderwijskwaliteit is er circa 6 keer per jaar een overleg met alle intern begeleiders. Daarin worden actuele ontwikkelingen ten aanzien van onderwijskwaliteit en kwaliteitstoezicht besproken en worden adviezen aan het managementteam voorbereid.

SVZH academie

De SVZH heeft een eigen academie waarin gezamenlijke scholing, professionalisering en kennisuitwisseling tussen leraren wordt gerealiseerd.

Medezeggenschap

De medezeggenschap van de SVZH wordt gevormd door de GMR, waar beleidszaken gezamenlijk worden besproken. De GMR stelt jaarlijks een agenda vast waarin naast wettelijke taken ook eigen aandachtspunten worden geformuleerd. De GMR vergadert circa 8 keer per jaar in aanwezigheid van het bestuur.

Raad van Toezicht

De taken en verantwoordelijkheden van de Raad van Toezicht zijn vastgelegd in het statuut en bestuursreglement van de stichting. De intern toezichthouder bestaat uit 4 tot 7 leden en komt circa 6 maal per jaar bij elkaar om de bestuurder te adviseren en goedkeuring te geven aan bestuurlijke besluiten. De Raad van Toezicht is autonoom verantwoordelijk voor het beoordelen van het functioneren van het bestuur.

Vertrouwenspersoon

Voor alle scholen is een gezamenlijke externe vertrouwenspersoon aan de stichting verbonden. Deze vertrouwenspersoon heeft een onafhankelijke positie en is in dienst van het Centrum Educatieve Dienstverlening. Er is jaarlijks overleg tussen vertrouwenspersoon en bestuur.

Klachtenprocedure

Alle scholen hebben een klachtenprocedure, deze is vermeld in de schoolgidsen en op de websites geplaatst. De stichting is aangesloten bij de landelijke klachtencommissie, www.gcbo.nl. Jaarlijks worden de klachten en klachtenafhandeling besproken met de Raad van Toezicht.

Kinderopvang en buitenschoolse opvang

Aan elke school is een kinderopvang en buitenschoolse opvang verbonden. Er is regelmatig overleg tussen leiding van de opvang en de schoolleiding. De opvang wordt georganiseerd door verschillende autonome organisaties.

Samenwerkingsverbanden

Het bestuur is verbonden aan 6 verschillende Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs. Directeuren en Intern begeleiders nemen deel aan de binnen de samenwerkingsverbanden georganiseerde overleggen.

Lidmaatschappen

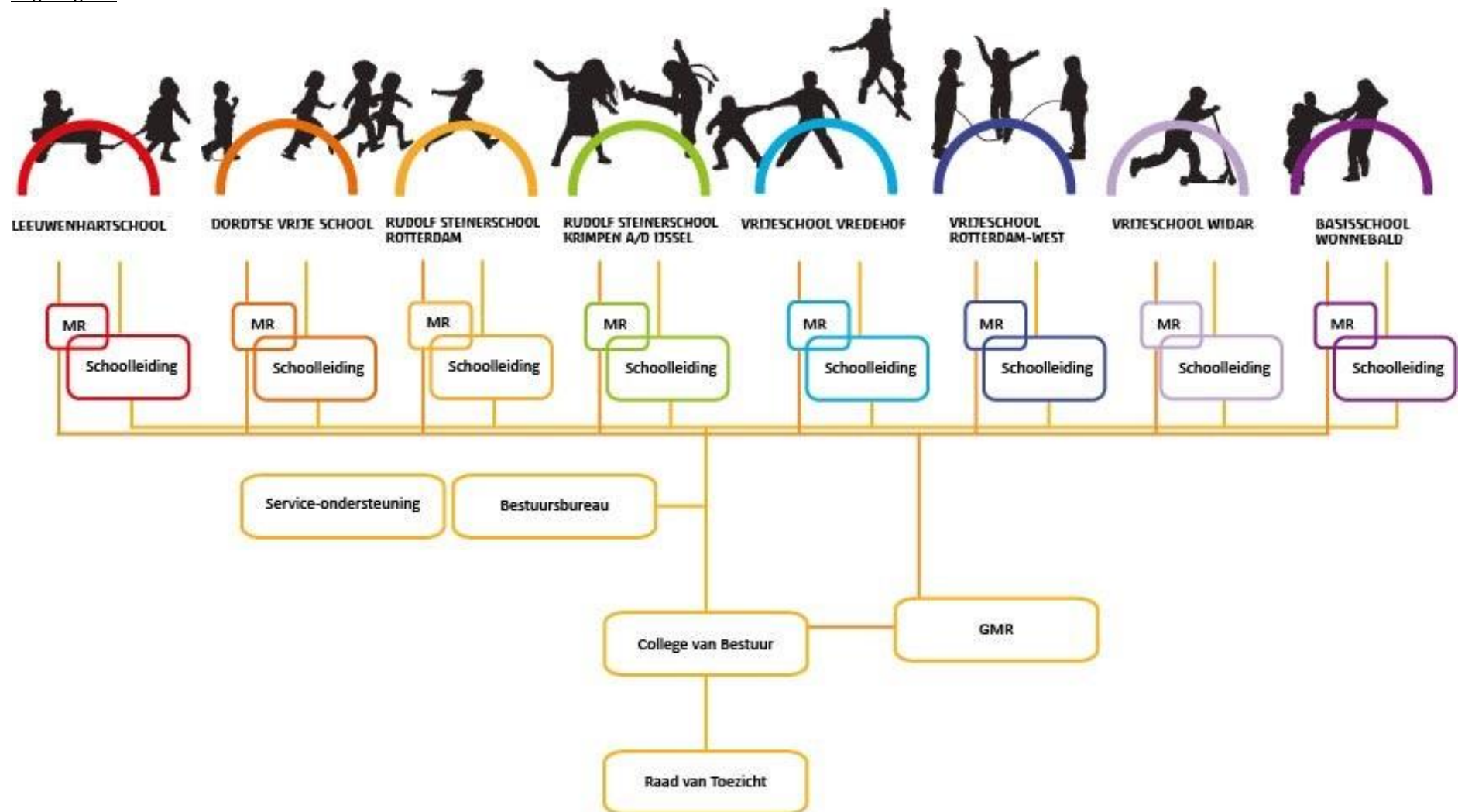
Het bestuur is lid van de Vereniging van Vrijescholen (VVS), De Verenigde Bijzondere Scholen (VBS), de PO-Raad en de Vereniging van Toezichthouders in Onderwijs en Kinderopvang (VTOI).

Internationalisering

De vrijescholen hebben geen structurele internationale verbanden. Via de Vereniging van vrijescholen worden contacten met de vrijescholen in de wereld onderhouden.



Organogram



Ontwikkeling bestuurlijke structuur

Bestuurlijk was 2018 een stabiel jaar. Bestuurder heeft geen nieuwe nevenfuncties aanvaard of beëindigd. Het team van schoolleiders is stabiel geweest. Er hebben zich geen mutaties voorgedaan.

De Samenwerkende Vrijescholen werken conform de Code Goed Bestuur. Er is een heldere functiescheiding tussen bestuur en intern toezichthouder, die is vastgelegd in statuut en reglementen. Aan de hand van de code geven Bestuur en Raad van Toezicht van SVZH invulling aan onder andere horizontale verantwoording, integriteit, professionaliteit, toezicht, sturing en beheersing. Op een punt wijkt de samenstelling af van de code, namelijk het feit dat een schoolbestuurder lid is van de Raad van Toezicht. Betreffend lid is bestuurder in een andere provincie en bij een andere denominatie. De Raad van Toezicht heeft met instemming van het bestuur besloten af te wijken van de code omdat gezinszins de autonomie van het lid in het geding is en er geen (schijn van) belangenverstrengeling is.

Bestuurder

Jeroen Gommers

Nevenfuncties bestuurder:

- Lid algemeen bestuur PO-Raad
- Lid/penningmeester bestuur Vereniging van Vrijescholen
- Tijdelijk lid bestuur Kinderopvang Hansje Stoffel

Intern toezicht: De Raad van Toezicht

Paul R. Slier, eigenaar juridisch adviesbureau Slier (voorzitter)

Sjef L.J.M. Palmén, Intercessi Consult BV

Albert E. Vlug, Partner CGI

Margreet A.M. Vendel, College van bestuur bij Stg. Meer Primair

Piter D. de Jong, Senior Project Manager bij Ministerie Economische zaken



4. Verslag van de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad

Bij aanvang van dit schooljaar is de GMR gestart met een aantal nieuwe leden, alsook met een nieuwe voorzitter. Om elkaar en de doelstelling van de GMR te leren kennen hebben de leden allereerst aan het begin van het seizoen tweemaal intern gespard over de functie van de GMR en prioriteiten.

Gezamenlijke uitkomst hiervan was dat de leden zich meer willen focussen op de basis en intrinsieke waarde van het Vrije School onderwijs en minder op de administratieve, organisatorische en bestuurlijke aspecten. Natuurlijk worden ook de GMR bevoegdheden zoals die uit de wet voortvloeien uitgevoerd.

Tijdens de eerste vergadering met College van Toezicht waren veel inhoudelijke aspecten geagendeerd en heeft de GMR aangegeven veel belang te hechten aan de intrinsieke waarde van het Vrije School onderwijs. Dit is mede ingegeven door de zorg over de grote vraag naar en groei van het Vrije School onderwijs ten opzichte van het landelijke probleem van de moeizame leerkrachtenaanwas. Door te focussen op de inhoud en intrinsieke waarde van het onderwijs wil de GMR meegeven dat door zowel de ouder- als de leraargeleding binnen de GMR de noodzaak wordt gevoeld om de Vrije School vanuit het oorspronkelijk gedachtengoed te leiden en deze te interpreteren naar hedendaagse leerbehoefte en minder vanuit impulsen vanuit de maatschappij en overheid.

Naast de vaste agendapunten die onder andere voortvloeien vanuit zijn wettelijke bevoegdheden, heeft de GMR tijdens de vergaderingen achtereenvolgens de volgende onderwerpen geagendeerd, die tijdens de opeenvolgende vergaderingen extra aandacht krijgen:

Pedagogisch kompas, Euritmie/ bewegingsonderwijs, Omgaan met ICT, Kunstzinnige vorming en Pedagogische vernieuwing, in de verslagperiode zijn de eerste drie

onderwerpen besproken. Kunstzinnige vorming en Pedagogische vernieuwing loopt waarschijnlijk over de zomervakantie heen.

De GMR kijkt terug op een jaar waarin op een prettige manier met de bestuurder is samengewerkt.

Meerdere leden van de GMR nemen dit jaar afscheid. Al gedurende het jaar hebben meerdere enthousiaste nieuwe leden zich gemeld en ook al enkele vergaderingen bijgewoond.

Samenstelling GMR 2018-2019

Naam	Ouder/Leraar	Rol	School	Lid 2018-2019
Adriaan Roest Crolius	Ouder	Voorzitter	Widar	Ja
Eric van Bekkum	Ouder	Secretaris	Vredenhof	ja
Michel Meerkerk	Ouder		RSS-K&P	ja
Janette Hietbrink	Leraar		RSS-K&P	ja
Arletta Zilverentant	Leraar		DVS	ja
Anja Knijn	Leraar		Widar	nee
Arlette Roels	Leraar		Krimpen	ja
Marije van der Meij	Ouder		R'dam-West	ja
Wolfgang Sekulin	Ouder		R'dam-West	Nee
Geerline Didde	Leraar		Widar	Ja
Amir Bercovitz	Ouder		Leeuwenhart	Ja
Silke van de Bijl	Leraar		Leeuwenhart	Ja
Michel Neufeglise	Ouder		Wonnebald	Ja

5. Verslag van de Raad van Toezicht

Inleiding

Sinds 1 januari 2015 is het Raad van Toezichtmodel bij de Stichting Samenwerkende Vrijescholen Zuid-Holland (hierna SVZH) operationeel, als rechtsopvolger van de afzonderlijke stichtingen VSRR, de st. Widar en de st. Wonnebald die per januari 2015 zijn gefuseerd.

De dagelijkse leiding is vanaf die datum in handen van een eenhoofdig College van Bestuur (CvB). De Raad van Toezicht heeft verschillende taken en bevoegdheden. Behalve als toezichthouder fungeert de Raad van Toezicht ook als werkgever en als adviseur van en klankbord voor het College van Bestuur.

Werkgever

De werkgeversfunctie van de Raad van Toezicht bestaat uit het zorgdragen voor een goed samengesteld en functionerend College van Bestuur, het beoordelen van de leden van het College van Bestuur en alle verantwoordelijkheden die behoren bij de rol als werkgever.

Toezichthouden

De stichting heeft het bestuur en intern toezicht gescheiden conform artikel 17 van de Wet op het Primair Onderwijs.

Het College van Bestuur is het bevoegd gezag van de SVZH en oefent de daarbij behorende bestuurlijke taken en bevoegdheden uit. De toezichthoudende taak strekt zich uit tot het houden van toezicht op het handelen van het College van Bestuur, op de algemene gang van zaken binnen de onderwijsinstelling, de naleving van de wet en regelgeving, de rechtmatige verwerving en rechtmatige en doelmatige besteding van middelen.

De Raad van Toezicht houdt integraal toezicht. Dat betekent dat de Raad van Toezicht alle aspecten van de SVZH en alle relevante belangen in overweging neemt. Bij de vervulling van haar taak, richt de Raad van Toezicht zich naar het belang van de SVZH, rekening houdend met het feit dat de stichting een organisatie is met een bijzondere maatschappelijke verantwoordelijkheid. De toezichthoudende taak strekt zich in ieder geval uit tot:

- bewaken van de doelstellingen en grondslag van de stichting;
- goedkeuring van het strategisch beleid;
- goedkeuring van de jaarrekening en de (meerjaren) begroting;
- goedkeuring van het jaarverslag;
- benoeming en ontslag van de leden van het College van Bestuur;
- vaststelling van de rechtspositie en bezoldiging van de leden van het College van Bestuur;
- wijziging van de statuten
- benoemen van de externe accountant.

Klankbord (adviseren en netwerken)

De leden van de Raad van Toezicht beschikken allen over een bepaalde deskundigheid. Vanuit die deskundigheid geven de leden van de Raad van Toezicht, gevraagd en ongevraagd advies aan het College van Bestuur. De Raad van Toezicht is klankbord voor het College van Bestuur.

Samenstelling Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht bestaat eind 2018 uit vijf leden.

De Raad van Toezicht kent een samenstelling die voldoende spreiding van deskundigheden en maatschappelijke achtergronden waarborgt. De Raad van Toezicht heeft de volgende samenstelling gehad in 2018.

Mw. M. Knol is in april 2018 afgetreden. Twee leden zijn in 2018 aan het eind van hun benoemingstermijn: dhr. A.E. Vlug en dhr. L.J.M. Palmen. De procedure voor werving van twee nieuwe leden is begin 2019 gestart. De verwachting is dat bij de start van het schooljaar 2019-2020 twee nieuwe leden zullen toetreden en dhr. Vlug en dhr. Palmen treden dan af.

Overzicht van leden en aandachtsgebieden eind 2018

Naam	Functie	Aandachtsgebied
Paul R. Slier	voorzitter	juridische zaken, werkgeverschap, vz remuneratiecommissie
Sjef L.J.M. Palmen	lid	bedrijfsvoering en financiën, lid remuneratiecommissie
Albert E. Vlug	lid	identiteit en ouders, regionaal netwerk
Margreet A.M. Vendel	lid	onderwijs, professionele ontwikkeling leerkrachten, netwerk onderwijswereld, gesprekspartner GMR
Piter D. de Jong	lid	financiën en compliance; lid auditcommissie

Ondanks deze portefeuillevelding acteert de Raad van Toezicht collectief.

Samenstelling College van Bestuur

Het College van Bestuur wordt gevormd door de heer J. V.T. Gommers. Het College van Bestuur is eindverantwoordelijk voor het onderwijs en bepaalt het beleid van de organisatie in samenwerking met het Managementteam van schoolleiders.

Onafhankelijkheid

De Raad van Toezicht is in 2018 zodanig samengesteld dat de leden ten opzichte van elkaar, het College van Bestuur en welk deelbelang dan ook, onafhankelijk en kritisch opereren.

We vinden het van essentieel belang dat de leden van de Raad van Toezicht kennis en ervaring uit of met het primair onderwijsveld hebben. Bij een signaal van tegenstrijdige belangen zal het betreffende lid de Raad van Toezicht vergadering verlaten. We zien er gezamenlijk op toe dat bij een schijn van tegenstrijdige belangen altijd de verantwoordelijkheid naar een ander lid van de Raad van Toezicht gaat.

Het heeft voor de bestuurder meerwaarde om een bestuurder in de Raad van Toezicht te hebben.

Overzicht van functies en nevenfuncties eind 2018

	Functie	nevenfuncties	jaar van aftreden	Herbenoembaar
Paul R. Slier	eigenaar juridisch adviesbureau Slier bestuurder onderwijsgroep Galilei	toezichthouder Ashram College tijdelijk adviseur St. Rijnstreek lid diverse bezwaarcommissies	2020	ja
Sjef L.J.M. Palmen			2018	nee
Albert E. Vlug	directeur Patient Participatie CGI	Bestuurslid Kindercentrum Hansje Stoffel	2018	nee
Margreet A.M. Vendel	College van Bestuur St.Meer Primair	Bestuurslid Landelijk Arbeidsmarktplatform PO ; voorz. Raad van Toezicht St. Speciaal Onderwijs Leiden Lid RvT Cultuureducatiegroep Leiden.	2020	ja
Piter D. de Jong	Senior Project Manager bij Ministerie Economische zaken		2020	ja

Werkzaamheden

De Raad van Toezicht voert periodiek overleg met het College van Bestuur. Tijdens deze vergaderingen informeert het College van Bestuur de Raad van Toezicht over de actuele stand van zaken rond de volgende beleidsterreinen:

- Personeel en Organisatie
- PR marketing en kwaliteit
- Onderwijs en Identiteit
- Financiën en Control
- Huisvesting
- Groeiperspectieven en externe organisatie.

De Raad van Toezicht heeft in 2018 zes keer regulier vergaderd. Voorafgaand aan de officiële vergaderingen heeft de Raad van Toezicht zo nodig een voorbereidende vergadering zonder College van Bestuur.

De Remuneratiecommissie voert een planningsgesprek en houdt voortgangs- en functioneringsgesprekken met het College van Bestuur. Per kalenderjaar beoordeelt de remuneratiecommissie het College van Bestuur. Deze beoordeling vindt plaats over een kalenderjaar in het daaropvolgende voorjaar en was in 2018 goed.

Strategie en Beleid

De Raad van Toezicht heeft met het College van Bestuur regelmatig gesproken over de strategie en het beleid tijdens vergaderingen en overlegmomenten. Dit gebeurde in 2018 aan de hand van de door het College van Bestuur opgestelde managementrapportages en het strategisch beleidsplan 2015-2019.

De Raad van Toezicht heeft in 2017 het strategisch beleidsplan 2015-2019 intern besproken binnen de Raad.

De Raad van Toezicht heeft in het kader van het 4 jaarlijks bestuurlijk inspectie-onderzoek met de onderwijsinspectie gesproken over het zicht op ontwikkeling, de onderwijskwaliteit op de scholen en de communicatie tussen College van Bestuur en Raad van Toezicht.

Tevens heeft de Raad van Toezicht aan het Bestuursformatieplan 2018-2022 haar goedkeuring verleend in april 2018.

Financiële Verslaglegging

Naar aanleiding van het verslag van de auditcommissie werd het jaarverslag en de jaarrekening, alsmede het accountantsverslag, besproken. De Raad van Toezicht heeft haar goedkeuring verleend aan het financieel jaarverslag en de jaarrekening 2017.

De Raad van Toezicht heeft de risico's van de Stichting in het kader van de groei besproken.

In december 2018 is door de Raad van Toezicht het financieel beleidsplan 2019-2024 en de begroting 2019-2024 goedgekeurd.

Evaluatie

Jaarlijks evalueert de Raad van Toezicht haar eigen functioneren. Deze evaluatie heeft in 2018 plaatsgevonden. De Raad van Toezicht heeft zijn wijze van toezichthouden besproken. Een punt van aandacht daarbij was het vooraf aangeven van een concreet toetsingskader. De Raad van Toezicht was tevreden over de samenstelling van de Raad van Toezicht en de positief kritische invulling van de rol.

De volgende speerpunten zijn geformuleerd: focus op zichtbaar maken van

1. ICT,
2. Kwaliteit, personeel/ scholing en
3. Organisatieontwikkeling en management.

Contact met de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR)

De Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad is een belangrijke stakeholder voor de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht heeft twee keer per jaar overleg met de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad. Onderwerpen waren het besluit tot deelname aan de coöperatie doordecentralisatie onderwijshuisvesting in Dordrecht en de onderwijskwaliteit binnen de SVZH naar aanleiding van het inspectiebezoek.

Bezoldiging

De leden van de Raad van Toezicht ontvangen voor hun werkzaamheden een vergoeding. De raad heeft besloten de vergoeding vast te stellen op de helft van de percentages geldend in de WNT II. De voorzitter ontvangt 7,5% en een lid 5% van het WNT loon van het College van Bestuur per kalenderjaar. Deze bedragen vallen ruim binnen de normen van de WNT en de honoreringsregeling voor Toezichthouders van de VTOI.

Tot Slot

De Raad van Toezicht spreekt zijn waardering uit voor de inzet waarmee het College van Bestuur, het management en de medewerkers van de SVZH hun functie uitoefenen en de SVZH van betekenis laten zijn voor hun omgeving.



06:00
De haan kraait en maai
boer Hendrik wakker

07:30
Boer Hendrik melkt de koeien.

10:00
Hij kijkt bij de schapen en alles
gaat goed.

12:00
Ook de bijen vliegen vrolijk rond.

15:30
Boer Hendrik maait het gras.

18:00
Er staat heerlijke stampot voor
hem klaar.

06:50
Boer Hendrik raapt
kippenhok en bakt een croissant.

10:15
Het gouden graan wordt geoogst.

13:55
Boer Hendrik maakt bundels van
het graan, zwaden.

15:45
De zwaden worden gebundeld en
bij elkaar gezet in mijten.

17:50
Boer Hendrik haalt een van de
honingraten uit de bijenkorf.

* muziek
- pauze
* dictee/lezen
* afmaken
* handvaar

RZ:
6: 1, 2, 4
8: 2, 3 (4)

6. Strategisch doelen 2015-2019: Recht doen aan de eigenwaarde van elke kind

Medio 2015 is het strategisch beleid vastgesteld na een diepgaande evaluatie en gesprekken met alle geledingen van de Samenwerkende Vrijescholen.

In het strategisch beleid staat de *eigenwaarde van elk kind* centraal. Daarmee bedoelen we dat we onderwijs willen verzorgen voor alle leerlingen die zich bij ons aanmelden. Dat betekent ook groei mogelijk maken. We willen onderwijs bieden zodat ook leerlingen met een bijzondere ondersteuningsvraag bij ons terecht kunnen. En we willen waarborgen dat de leerlingen die bij ons de zesde klas verlaten goed beslagen ten ijs komen voor zowel het reguliere als het vrijeschool vervolgonderwijs.

Leerkrachten zijn samen met leerlingen de hoofdrolspelers van het onderwijs. Leraren worden uitgedaagd zich in hun loopbaan te ontwikkelen en de ruimte te ervaren dat ze zelf het onderwijs kunnen ontwikkelen en verbeteren. Leraren leren ook van elkaar. Leraren zijn vakbekwaam. De ambitie is dat in 2019 minimaal 40% van de leraren is ingeschaald op de salarisschaal L11 (voorheen LB). Leraren worden op hun kwaliteiten en talenten uitgedaagd. Er is ook steeds meer ruimte voor scholing en professionalisering. De belastbaarheid en belasting zijn in evenwicht. Daardoor blijft het verzuimpercentage lager dan het landelijk gemiddelde van 6,2%.

We hebben hoge ambities ten aanzien van de onderwijskwaliteit. Uiteraard voldoen alle scholen aan de maatschappelijke eisen die worden gesteld door de overheid. De zogenaamde deugdelijkheidseisen. Daar bovenop willen we ons onderwijs zo inrichten en vernieuwen dat we vanuit de vrijeschooltraditie onderwijs geven dat aansluit op de vragen die de toekomst aan onze leerlingen zal stellen. Persoonsvorming en vaardigheden die daarvoor nodig zijn staan in de schijnwerpers.

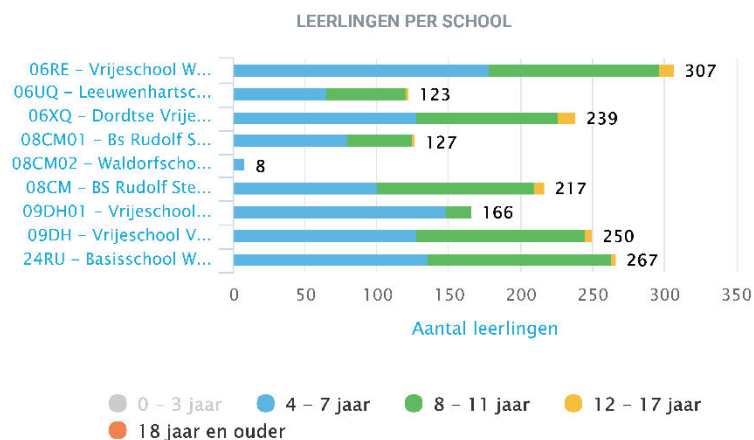
Verankering en innovatie vindt plaats op het vlak van kunstzinnig onderwijs, openheid en respect voor alle culturen, meer ruimte voor onderzoekend en ontwerpnd leren, ICT en media-wijsheid. Het pedagogisch kompas zal leraren bij hun dagelijks werk en in de ontwikkeling van ons onderwijs ondersteunen.

6.1 De leerling

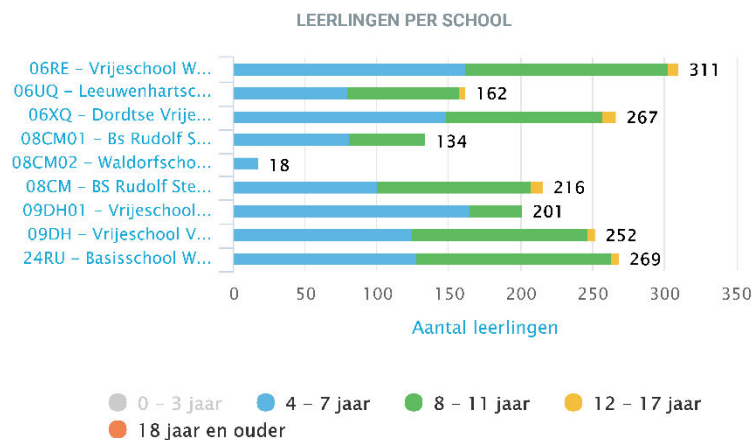
6.1.1. Leerlingaantallen

Het bestaansrecht van onze scholen wordt bepaald door het feit dat er leerlingen zijn. Dat bestaansrecht groeit. Het aantal leerlingen groeit namelijk. In 2018 is het leerlingaantal gegroeid met 128 tot 1830. Dat komt neer op een groei van 7,5 %. Die groei zet de komende jaren ook door. Dat zien we onder meer aan de tabellen hieronder. Het aandeel kinderen van 4 tot 7 is ruim groter dan van 8 tot 12 jaar namelijk 55%. Het aantal aanmeldingen blijft ook stijgen en het komt regelmatig voor dat scholen geen leerlingen meer kunnen aannemen. Om meer leerlingen goed onderwijs te kunnen bieden zijn we afhankelijk van goede leraren en de beschikbaarheid van gebouwen en lokalen.

Het voldoen aan deze voorwaarde heeft constante bestuurlijke aandacht (zie verder) Het afgelopen jaar zijn daarom 4 nieuwe klassen gestart. Op een aantal scholen is gekozen voor een stabiliteit in leerlingaantal. Groeischolen zijn de scholen in Rotterdam West en Dordrecht. Deze scholen ontwikkelen beiden naar een dubbelstroomschool waardoor er dan weer een stabiele situatie is. De scholen in Oud-Beijerland en Krimpen ontwikkelen zich tot een enkelstroomschool zonder combinatieklassen. Dat komt ook de kwaliteit ten goede omdat op die manier het Vrijeschool leerplan beter kan worden uitgevoerd. Het initiatief van de Waldorfschool komt niet van de grond. In een jaar zijn er 10 extra leerlingen. Er is dus te weinig vraag om dit initiatief te continueren.



aantallen per 1-1-2018: 1702



Aantallen per 31-12-2018: 1830

6.1.2. Kwaliteiten in kaart

Van onze leerlingen willen we hun kwaliteiten goed in kaart hebben zodat we ze optimaal kunnen begeleiden in hun ontwikkeling. We onderscheiden daarbij de kwalificerende functie van het onderwijs: leren ze de dingen die ze later in hun (onderwijs) loopbaan nodig hebben om succesvol te zijn; de socialiserende functie: het leren dat je onderdeel uitmaakt van de samenleving; en de functie van persoonsvorming: de ontwikkeling van de menselijke individualiteit.

Kwalificatie: Eindopbrengsten

Ten aanzien van de kwalificerende functie van het onderwijs werken alle scholen met het leerlingvolgsysteem Parnassys. Daarmee zijn de resultaten voor taal en rekenen scherp in beeld gebracht en te volgen voor ouders in de tien-minutengesprekken en het jaargetuigschrift. Op school en bestuurlijk niveau worden de gegevens gebruikt voor analyse en kwaliteitsverbetering van het onderwijs (zie 6.3 Onderwijskwaliteit)

Al onze scholen nemen vanaf 2015/2016 de eindtoets af van IEP in plaats van de CITO. De scores in 2017/2018 betekenen een stevige verbetering ten opzichte van eerdere jaren.

In de hiernaast opgenomen tabel wordt in kleuren aangegeven hoe de eindopbrengsten zich verhouden tot de norm van de inspectie. Geel is gelijk aan de norm. Groen is boven de norm. Blauw is ruim boven de norm. In het schooljaar 2015/2016 waren er nog drie scholen met een onvoldoende. In 2016/2017 is alleen op de Vrijeschool Vredehof een onvoldoende gescoord. In het schooljaar 2017/2018 hebben alle scholen de norm gehaald. Ten tijde van het opstellen van het jaarverslag waren ook de eindopbrengsten van het huidige schooljaar bekend. Ook dit jaar halen alle scholen op of boven de norm. We zien hier het resultaat van de kwaliteitsborging van onze scholen terug.

Met name het feit dat op VS Vredehof (09DH) een enorme sprong is gemaakt in 2018 verdient een compliment. VS Rotterdam West heeft nog geen 6^e klas en is daarom niet opgenomen in deze tabel.

KWALITEIT VAN OPBRENGSTEN BOVENSCHOOLS

	8 E Eindtoets IEP		
	2015 / 2016	2016 / 2017	2017 / 2018
06RE - Vrijeschool Widar	Geel	Groen	Geel
06UQ - Leeuwenhartschool	Groen	Groen	Groen
06XQ - Dordtse Vrije School	Groen	Blauw	Groen
08CM - BS Rudolf Steiner School	Rood	Blauw	Blauw
08CM01 - Bs Rudolf Steiner School	Rood	Groen	Groen
09DH - Vrijeschool Vredehof	Rood	Rood	Blauw
24RU - Basisschool Wonnebald	Groen	Geel	Groen

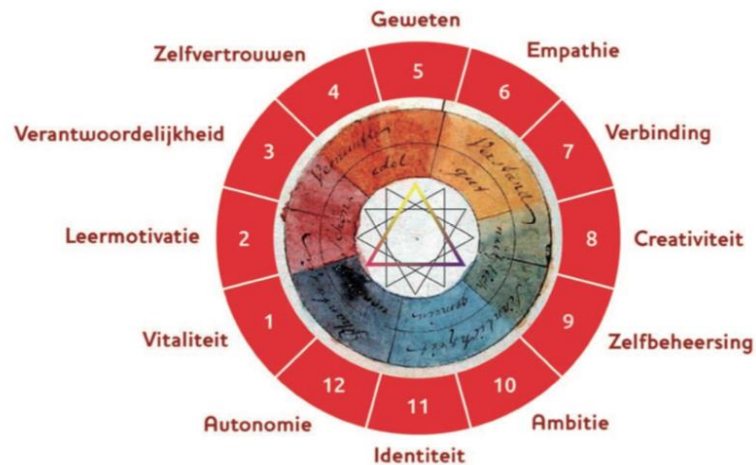
Socialisatie: Sociale veiligheid en vaardigheden

De socialiserende functie wordt in kaart gebracht op verschillende manieren die bij de school passen. De scholen hebben de ruimte gekregen daarin een eigen volgsysteem te kiezen. Er is gekozen voor volgsystemen van ZIEN, de Kanjertraining en de Regenboogtraining.

Persoonsvorming: het pedagogisch kompas

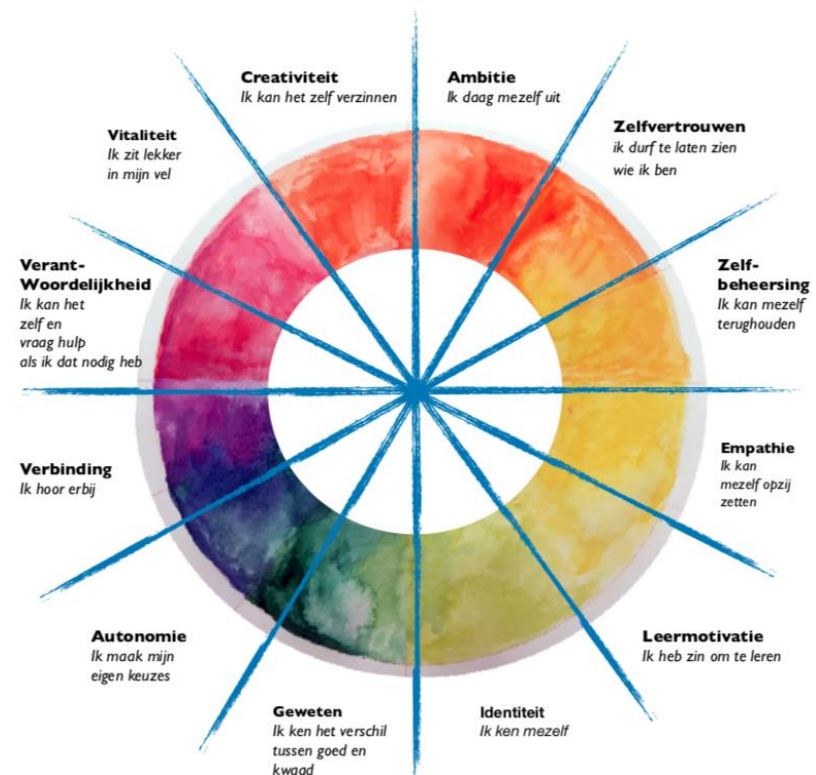
Voor de persoonsvorming is er in 2015 gekozen om de zienswijze van onze vrijescholen om te zetten in een pedagogisch kompas, waarin we een eigen nieuwe taal vinden om de persoonlijke (waarde-)ontwikkeling van kinderen in beeld te houden. Daarmee willen we de kwaliteiten van kinderen op dit vlak beter in kaart hebben en aan de hand daarvan ook gesprekken met ouders over hun kind verbreden. In het plaatje hieronder ziet u de huidige versie van dit kompas. Het geeft richting aan ons waarde gedreven onderwijs. Ook in 2018 is op een aantal scholen gewerkt met het toepassen van dit kompas. Onder meer om het bewustzijn van de bedoeling van de jaarfeesten te vergroten, als zoekfunctie in de leerling bibliotheek, bij het ontwikkelen van de leerlijn ICT, in de getuigschriften en voor kind gesprekken.

De bedoeling is dat aan het eind van het lopende schooljaar de goede voorbeelden van het gebruik van het kompas worden opgehaald zodat ze ook elders kunnen worden ingezet.



In het kompas zijn die thema's ten aanzien van persoonsvorming opgenomen waar het vrijeschoolonderwijs zich op richt.

Hieronder is een voorbeeld opgenomen hoe leerlingen zichzelf in beeld kunnen krijgen. Zij geven dan zelf antwoord op de vragen, leren zo zichzelf kennen en hebben in beeld waar ze zich in willen ontwikkelen.



6.1.3. Passend onderwijs bieden

Speciaal onderwijs

Onze scholen zijn aangesloten bij zes verschillende samenwerkingsverbanden. Elke school heeft een eigen ondersteuningsprofiel en draagt zorg voor de deskundigheidsbevordering die nodig is om dit uit te voeren.

De scholen bieden basisondersteuning vanuit financiële middelen die door het samenwerkingsverband beschikbaar worden gesteld. Indien leerlingen meer ondersteuning nodig hebben, dan kan dat door middel van ambulante zorg of arrangementen. Er zijn in onze scholen enkele experimenten uitgevoerd om binnen de school extra ondersteuning te bieden, maar we hebben geen middelen beschikbaar om dit te continueren.

Indien de extra ondersteuning niet volstaat dan wordt een overplaatsing naar het speciaal onderwijs samen met ouders en het samenwerkingsverband geregeld. In het afgelopen jaar zijn er 15 leerlingen toegelaten op het speciaal (basis) onderwijs. De ambitie om een eigen klas te starten voor speciaal basisonderwijs is nog niet gelukt omdat daarvoor geen financieringsgrond kan worden gevonden. Maar we blijven hier naar zoeken.

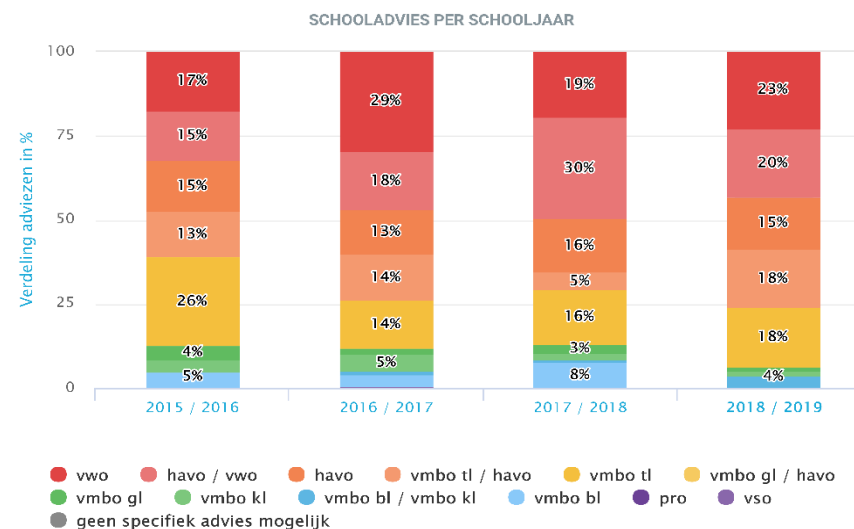
Vervolgonderwijs

Passend onderwijs vatten wij ook op als basisonderwijs dat voorbereid op passend vervolgonderwijs. Hiernaast is een tabel opgenomen met de schooladviezen in de betreffende schooljaren. We zien een trend dat er meer dubbeladviezen worden gegeven en dat het aandeel leerlingen met ten minste een havo in het advies toeneemt tot circa 75%.

Voor leerlingen die na het PO naar een Vrijeschool voor Voortgezet onderwijs willen zijn er steeds meer mogelijkheden in onze regio. Het Rudolf Steiner College in

Rotterdam heeft een grotere capaciteit en in Delft is een vrijeschoolafdeling ondergebracht bij het Grotius College. Daar kunnen elk jaar 75 brugklassers instromen.

Wij zijn ook blij met het feit dat het Rudolf Steiner College in samenwerking met een ander VO schoolbestuur in Rotterdam vorig jaar een beroepsgerichte VMBO afdeling is gestart. Ook leerlingen met een passend advies op dat niveau kan nu ook kiezen voor vrijeschool vervolgonderwijs.



ultimview.nl

In het afgelopen jaar hebben 148 leerlingen de stap gezet naar het voortgezet onderwijs, 87 leerlingen daarvan hebben gekozen voor een vervolg van de onderwijsloopbaan in de Vrijeschool.

6.2 De leraar

6.2.1. Kerngegevens

In totaal heeft de SVZH zo'n 131 fte aan personeel in dienst. Dat is circa 13 fte meer dan in 2017. We zien hieraan dat de groei van het personeel harder stijgt dan de groei van de leerlingaantallen van 7,5 %. Ongeveer 4,2 fte groei van het personeel komt namelijk door extra inzet formatie uit het werkdrukakkoord.

Bij de SVZH zijn eind 2018 194 mensen in dienst. Dit is een groei van 17 ten opzichte van 2017. Ruim 103 fte wordt ingevuld door medewerkers die meer dan drie dagen per week aan het werk zijn. Dat is het tweede jaar achtereen van een sterke toename. Vorig jaar was dat nog 85 fte. De algemene lijn is dat meer fulltimers wenselijk zijn omdat er hiermee ook meer draagkracht is voor schoolse activiteiten. Het verheugt ons daarom dat het aandeel fulltimers toeneemt en het aandeel medewerkers met kleine deeltijdaanstellingen afneemt.

Ook bij de SVZH zijn mannen beduidend in de minderheid. De verwachting is dat deze trend niet zal wijzigen. Het aandeel vrouwen neemt nog steeds toe.

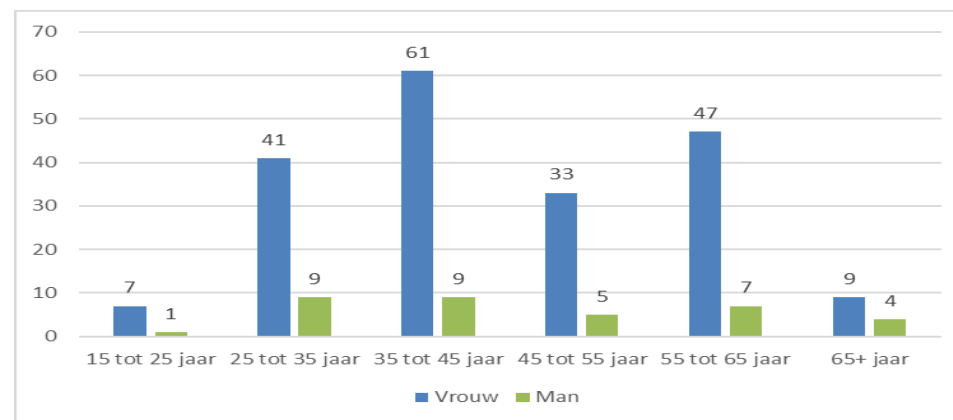
De verdeling over de leeftijdsgroepen is drastisch aan het veranderen. De aantallen medewerkers in de leeftijd van 25-35 stijgt van circa 35 naar ruim 40 en het aandeel medewerkers van 35-45 stijgt van 50 naar ruim 60. Het aantal oudere medewerkers neemt juist af.

Personeelssterkte per deeltijdcategorie

	Totaal	Deeltijd (WTF) cohort					
		0 - 0.2	0.2 - 0.4	0.4 - 0.6	0.6 - 0.8	0.8 - 1.0	>= 1.0
Aantal Personen	194	3	20	46	43	52	30
Bezetting (wtf)	131,7208	0,3047	5,7404	22,2150	28,8337	43,5484	31,0786

Personeelssterkte per geslacht

Geslacht		Totaal	Fulltime	Parttime
Vrouw	Aantal Personen	168	23	145
	Bezetting (wtf)	112,2919		
Man	Aantal Personen	26	7	19
	Bezetting (wtf)	19,4289		



Werving en selectie

In het personeelsbeleid is veel aandacht voor werving van voldoende nieuw personeel om enerzijds de pensioengolf op te vangen en anderzijds de groei van het aantal leerlingen te accommoderen. Dat kost steeds meer moeite. De werving wordt op bestuurlijk niveau ondersteund maar zal de komende jaren meer aandacht krijgen (zie het jaarplan 2019-2020 en strategisch plan 2019-2023). Digitale media werken daarbij beter dan krantenadvertenties. Het aantal afstudeerders van de vrijeschool PABO is niet afdoende om in de vraag naar nieuwe leerkrachten te voldoen. Daarom is er meer zij-instroom uit het regulier onderwijs nodig. We zien ook dat er een sterke concurrentie op de arbeidsmarkt zichtbaar wordt. Ook de SVZH mengt zich hierin met een slimme campagne.

De Talentenpool is in ieder geval een beproefd instrument om de instroom van nieuwe leraren te realiseren. Ook om inval bij ziekteverzuim snel te kunnen regelen. De ervaring is dat we aan het begin van een schooljaar de formatie goed op orde hebben en daarin ook bovenformatieve aanstellingen hebben maar er gedurende het jaar knelpunten ontstaan.

Werkdrukmiddelen

In 2018 is het eerste jaar dat er extra middelen beschikbaar komen voor de scholen vanuit de Rijksoverheid om in te zetten voor het verlagen van de werkdruk. Elke school heeft daarvoor in het team en met instemming van de MR plannen gemaakt.

school	locatie	beschikbaar in 2018	inzet formatie	omschrijving formatie	inzet materieel	omschrijving materieel
Widar		€ 16.786	€ 16.786	leerkracht 3 dgn/week	€ -	
LHS		€ 7.648	€ 7.648	leerkracht 1,5 dgn/week	€ -	
DVS		€ 15.166	€ 15.166	onderwijsassistent 4 dgn/week	€ -	
RSSR	PRL	€ 14.129	€ 14.129	onderwijsassistentie en oefengroepjes leerkracht	€ -	
RSSR	KR	€ 8.296	€ 8.296	vakleerkrachten en dubbele bezetting kleuterklassen	€ -	
RSSR	NESS	€ 194	€ 194			
VSV		€ 16.074	€ 16.074	leerkracht 3 dgn/week	€ -	
WEST		€ 10.889	€ 10.889	onderwijsassistentie 3 dgn/week	€ -	
Wonnebald		€ 17.499	€ 17.181	onderwijsassistentie 2,5 dgn/week en uitbreiding IB 1 dg/week	€ 318	extra printer in de lerarenkamer
totaal		€ 106.681	€ 106.363		€ 318	

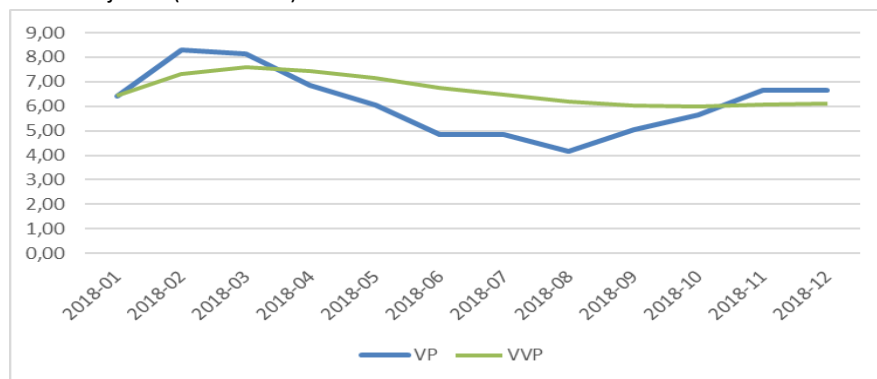
Er is in totaal 4,2 fte extra personeel aangesteld met deze werkdrukmiddelen. In 2018 gaat het om een totaal inzet van ruim € 106.000,-. Deze middelen zullen de komende jaren stijgen. De inhoudelijke evaluatie en verantwoording geschiedt via de scholen.

Ziekte en verzuim

Het ziekteverzuim is tot 2017 flink afgenomen van ruim boven de 10% zo'n 6 jaar geleden tot onder het streefpercentage van 6,2 %. In 2016 was het verzuim verder gedaald naar 4,5%. In 2017 lag het verzuim dicht tegen de 8% aan. In 2018 is het verzuim weer gedaald naar de norm van 6,2%. In 2018 hebben we een uitgebreide analyse laten uitvoeren met betrekking tot de achtergrond van verzuim en dit is gedeeld met de schoolleiders. Er is een wijziging doorgevoerd in de arbo-dienstverlening en HR-ondersteuning van de schoolleiders die zeker naar de toekomst toe zijn vruchten moet gaan afwerpen.

Bijna de helft van het verzuim is opgevangen door de boven formatieve aanstellingen. Voor extra inval hebben we bij elkaar genomen 3,7 fte vervangingsaanstellingen gegeven. Dat is ruim 3,2 % van het totaal van de formatie.

In de onderstaande tabel staat VP voor verzuimpercentage en VVP voor voortschrijdend (cumulatief) verzuim.



6.2.2. Scholing en ontwikkeling

Het personeelsbeleid van de SVZH is gericht op professionele ontwikkeling en doorgroeimogelijkheden.

Er is in 2018 circa € 60.000,- meer dan vorig jaar uitgegeven aan scholing en begeleiding van medewerkers. Het totale budget dat aan scholing is uitgegeven is in 2018 € 246.850,- en aan begeleiding € 48.540,-. Wij zijn er trots op dat we de afgelopen jaren flink extra hebben kunnen investeren in de professionaliteit van medewerkers. Er is in 2018 per fte € 2401,- aan scholing en begeleiding besteed.

Er zijn twee bijeenkomsten geweest waar de gehele SVZH bij betrokken was namelijk de gezamenlijke opmaat van het nieuwe schooljaar. De lector Aziza Mayo was als spreker uitgenodigd. Zij presenteerde de onderzoeksresultaten "Waarde(n) van de vrijeschool", die zij met haar onderzoekers uit de onderwijspraktijk inzichtelijk heeft gemaakt.

De gebruikelijke jaarlijkse gezamenlijke studiedag is dit jaar gewijd aan een collegiale consultatie van alle scholen van de SVZH: leerkrachten, intern begeleiders, remedial teachers, klassen/onderwijs assistenten en schoolleiders gingen op bezoek bij een collega-school met als doel elkaar te inspireren en van elkaar te leren, twee weken later vond er een tegenbezoek plaats.

In de SVZH-academie zijn 15 cursussen aangeboden waaraan is deelgenomen door 100 medewerkers. Zie de tabel op de volgende pagina.

Alle schoolleiders zijn geregistreerd in het schoolleidersregister. Door 4 schoolleiders is in 2018 intensieve scholing gevolgd voor de herregistratie.

Deelname aan cursussen van de Academie:

Programmaonderdeel	Aantal	Deelnemende scholen
Explicite Directe Instructiemodel	18	VSV, LHS, PR, WI, RW
Aan de slag met 'gedrag in klas' in de onderbouw	12	VSV, RW, PR, WI
'Pittig en Pienter'; kijken naar gedrag bij kleuters	9	WO, WI, DVS, VSV, RW
Onderwijs anders evalueren en verantwoorden met Portfolio's in de onderbouw en kleuterklassen	9	WI
Het toepassen van portfolio's in de kleuterklassen	8	WI, RW, LHS
Periodeonderwijs voor de beginnende vrijeschoolleerkracht	4	KR, PR, VSV
Netwerk specialisten (hoog) begaafdheid in de klas	6	WO, WI, DVS, VSV, KR, PR
ICT in de klas	2	Afgelast wegens te weinig belangstelling
Beter vrijeschoolonderwijs door van elkaar te leren	5	WI
Netwerk leerkrachten bewegende klas	7	Afgelast wegens zieke docent
Talent poolers		Afgelast wegens zieke docent
Pedagogisch kompas ontwikkelgroep	8	Alle scholen
Netwerk Administratie/conciërges	8	Afgelast wegens zieke docent
Scholing Aandachtfunctionarissen en Schoolcontactpersonen	8	Alle scholen
Basisopleiding vrijeschoolonderwijs (BVO)	8	Alle scholen

Funciemix

Het doel om in 2018 30% van de leraren in een L11 (voorheen LB) schaal te hebben benoemd is gelukt. Dat is te zien in de tabel hieronder.

In de nieuwe CAO is de verplichting van 40% geschrapt inclusief de extra middelen die daar eertijds voor beschikbaar zijn gesteld. Dit zal leiden tot een bijstelling van het beleid van de SVZH.

Schaal	Dienstverbanden	WTF	% WTF
L10	113	68,3802	69,19
L11	41	30,4560	30,81
Totaal	154	98,8362	100,00

6.3 Onderwijskwaliteit

6.3.1 Kwaliteitszorg

Het onderwijs van de Samenwerkende Vrijescholen wordt op 9 locaties verzorgd: Vrijeschool Widar in Delft, De Leeuwenhartschool in Oud-Beijerland, De Dordtse Vrije School in Dordrecht, De Rudolf Steinerschool Prinsenland in Rotterdam, De Rudolf Steinerschool Krimpen in Krimpen aan den IJssel, Vrijeschool Vredenhof in Rotterdam, Basisschool Wonnebald in Den Haag, en de Vrijeschool Rotterdam West in Rotterdam-West. In Rotterdam Nesselande is een klein initiatief gestart onder de naam Waldorfschool.

Het onderwijs op onze vrijescholen wordt ingericht aan de hand van het integrale vrijeschoolleerplan. Dat is gebaseerd op het leerplan dat in 1919 zijn oorsprong kende en dat in de afgelopen eeuw is verrijkt en aangepast aan deze tijd. Thans is het leerplan vastgelegd in 'Ik zie rond in de wereld'. Daarin zijn de doelen over de verschillende leerjaren verwoord (zie <http://ikzierondindewereld.nl/>). De leraren verzorgen zelf de lessen op basis van eigen ervaringen en ervaringen van collega's vanuit de traditie van de vrijeschool. De vertelstof van de vrijescholen is daarin de rode draad. Ook aan de hand van de vertelstof wordt aandacht geschonken aan de persoonsvorming van de leerlingen. Door al deze elementen worden de kerndoelen van het basisonderwijs gedekt.

In het strategisch plan 2015/2019 is afgesproken dat scholen werken aan het verbeteren van het leerplan. Een aantal scholen heeft hier met name aandacht gegeven aan het leerplan voor rekenen en taal. Ook zijn er voorbeelden van leerlijnen ontwikkeld voor ICT en media, kunstzinnig onderwijs, onderzoekend leren & techniek. De opbrengsten van vernieuwing van het onderwijsaanbod wordt dit schooljaar afgerond en onderling gedeeld.

6.3.2 Kwaliteitszorg en intern toezicht

Kwaliteitszorg is een gedeelde verantwoordelijkheid van bestuur en schoolleiding. Kwaliteitszorg wil zeggen dat er een stelsel is waarmee we zicht houden op de kwaliteit van het onderwijs. Er zijn doelen geformuleerd en er wordt regelmatig geëvalueerd of deze doelen gehaald worden en verbeteringen worden doorgevoerd. Hiertoe hanteren we een aantal bouwstenen.

Vierjaarlijkse plancyclus

Bestuur en scholen werken met een vierjaarlijkse plancyclus. Doelen en strategie worden eens per vier jaar bepaald en vastgelegd in een strategisch plan op het niveau van de stichting en schoolplannen op het niveau van de scholen. Jaarlijks wordt de voortgang geëvalueerd en verwerkt in het schooljaarplan voor het komend jaar.

Evaluatie en analyse

Jaarlijkse evalueren en analyseren de scholen de leerling populatie, de toets gegevens, volgsystemen en de kwaliteit van leraren en verwerken deze uitkomsten in het schooljaarplan. Bijvoorbeeld in de aandachtspunten voor scholing of in verbeterplannen ten aanzien van onderdelen van het onderwijsprogramma. Eens in de twee jaar wordt een enquête uitgevoerd onder medewerkers en ouders. De schooljaarplannen worden bestuurlijk vastgesteld. Stafmedewerkers van de SVZH ondersteunen de scholen bij het uitvoeren van de evaluaties en analyses en het opstellen van jaarplannen.

Ten aanzien van kwaliteitszorg van de scholen is een belangrijke rol weggelegd voor het IB-overleg waarin alle IB'ers samen komen en kennis en knowhow wordt uitgewisseld. In 2017 is daar onder meer het nieuwe toezichtkader van de onderwijsinspectie besproken en zijn gezamenlijk leerling populatie analyses uitgevoerd. In een gezamenlijke werkdag van het IB-overleg en het MT wordt ook de aanzet gegeven van de evaluatie van de jaarplannen en worden concept jaarplannen voor het komende schooljaar gemaakt.

Interne Audit

Een sleutelrol in de bestuurlijke kwaliteitszorg is weggelegd voor de interne audits die worden uitgevoerd door een auditteam met een externe voorzitter. Dit auditsysteem zijn we gaan opzetten in 2015. In 2016 zijn pilots uitgevoerd en heeft de stafmedewerker onderwijskwaliteit een leergang audits gevolgd van de PO-Raad. In 2017 is de uitvoering op gang gekomen met audits op de school in Krimpen, Prinsenland (focus op de ondersteuningsstructuur) en bij Widar. Eind 2017 is het auditinstrument geëvalueerd en aangepast. Ook is het besluit genomen tot het vaker uitvoeren van de audit zodat elke school eens in de twee jaar wordt bezocht. Eind 2018 is er een recent beeld van de onderwijskwaliteit van alle scholen.

Management rapportage

De laatste bouwsteen in het systeem van kwaliteitszorg is dat van de Management Rapportages (Maraps) die eens per kwartaal worden opgesteld door de scholen en besproken tussen schoolleiding en bestuur. In de Maraps zijn alle doelen uit het strategisch beleidsplan op een meetbare manier opgenomen en wordt de voortgang gemonitord en worden afspraken vastgelegd. Ook in 2018 is de Marap weer verder ontwikkeld en zijn daarin indicatoren voor onderwijskwaliteit conform het nieuwe inspectiekader en de tussentijdse voortgang van de uitvoering van de schooljaarplannen opgenomen. Bestuur en stafmedewerker onderwijskwaliteit voeren jaarlijks kwaliteitsgesprekken op alle scholen met de schoolleider en intern begeleiding. De Maraps van de scholen worden, vergezeld van een bestuurlijke kwartaalrapportage voorgelegd en besproken met de Raad van Toezicht en de GMR.

In de onderstaande tabel zijn alle oordelen opgenomen over alle kwaliteitscriteria gebaseerd op interne audits en/of het laatste inspectiebezoek:

Kwaliteitsgebieden	Wonnebald	Prinsenland	Krimpen	Vredenhofweg	West	Dordtse Vrijeschool	Widar	Leeuwenhartschool
Aanbod	V	V	V	V	V	V	V	V
Zicht op ontwikkeling	O	O	V	V	V	O	V	V
Didactisch handelen	V	V	V	V	V	O	V	V
Extra Ondersteuning	V	V	V	V	V	V	V	V
School Klimaat	V	V	V	V	V	V	V	V
Onderwijs Resultaten	V	V	V	V	V	V	V	V
Kwaliteitszorg	V	V	V	V	V	V	V	V
Kwaliteitscultuur	V	V	V	V	V	V	V	V

O = onvoldoende V = voldoende

6.3.3 Signaleren en Reflecteren

Een analyse op stichtingsniveau op het oordeel over de verschillende kwaliteitsgebieden levert het volgende op.

Aanbod:

Er zijn 4 scholen actief met het realiseren van een leerplan, een schoolwerkplan voor de vakken taal, rekenen, al dan niet aangevuld met vrijeschool specifieke vakken: schilderen, vormtekenen houtbewerking en de zaakvakken. Deze leerplannen zullen de scholen met elkaar delen in een digitale omgeving.

Zicht op ontwikkeling:

Op alle scholen is de structuur op orde. Op drie scholen moet de verbeterde implementatie zorgen dat ook hier een voldoende oordeel op kan worden gegeven. Het cyclische werken moet worden verbeterd. Analyses van de resultaten en prestaties van leerlingen moeten beter, zodat de onderwijsbehoefte op elke leerling kan worden afgestemd.

Didactisch handelen:

Het niveau van het didactische handelen heeft op de meeste scholen een flinke ontwikkeling doorgemaakt en is sterk verbeterd ten opzichte van vorige jaren. Het directe Instructiemodel (EDI) blijkt een effectieve methode en passend voor de vrijeschoollessen. Inmiddels hebben binnen de SVZH-academie 53 leerkrachten de scholing gevolgd en wordt het met succes in de praktijk toegepast.

Opbrengsten:

De eindopbrengsten van alle scholen levert een positief beeld op over de gehele linie. In de analyse van de midden-toetsen vanaf klas 1 tot en met 6 herkennen we dat de scores in de loop van het volgen van schoolloopbaan stabiel blijft. In de zesde klas behoren de gemiddelde scores tot het hoogste percentiel. Dit past bij onze visie op onderwijs en leren. De tussenopbrengsten worden voor de volgende leergebieden gevolgd:

Leesvaardigheid (DMT)

In het onderwijsplan gaat in de klas 1 en 2 (leerjaar 3 en 4) niet veel aandacht uit naar snel lezen. We zien hier ook een beneden gemiddelde score. In klas 5 en 6 (leerjaar 7 en 8) zien we dat de achterstand ruim wordt ingelopen en in het bovenste percentiel wordt gescoord, echter het vraagt voor een aantal scholen extra aandacht om dit niveau te behouden.

Rekenvaardigheden

In de rekenvaardigheden zien we anders dan bij DMT dat de leerlingen gedurende de gehele schoolloopbaan gemiddeld of bovengemiddeld scoren. In enkele klassen zien we een rode score wat voor de betreffende school aanleiding is om maatregelen te nemen.

Spelling

Hiermee wordt zowel grammatica en schrijfvaardigheid getoetst. Hierin volgen onze vrijescholen een gemiddeld beeld. Er zijn net zoveel uitschieters naar boven als naar beneden. Door de jaren heen is hierin een substantiële verbetering gerealiseerd onder meer door gebruik van de ondersteunende methoden zoals Staal en de methode Zo Leren Kinderen Lezen en Spellen (ZLKLS).

Begrijpend lezen

Begrijpend lezen is bij uitstek een vrijeschoolvaardigheid die wordt gevoed door veel lezen, verhalen en voorlezen. Bijna alle toets scores liggen ruim boven het middelde gedurende de gehele schoolloopbaan

6.3.4 Extern toezicht: De inspectie van het onderwijs

Het toezicht van de inspectie is eind 2017 gewijzigd naar een bestuursgericht toezicht. De SVZH was een van de eerste besturen in Nederland die in oktober en november van dat jaar met dit nieuwe toezichtkader is bezocht. De rapporten daarvan zijn in april 2018 afgerond.

De gesprekken die zijn gevoerd op bestuurlijk niveau incl. directieoverleg, GMR en Raad van Toezicht waren open en transparant en werden gewaardeerd. Al na deze gesprekken heeft dit zonder terugkoppeling van de inspectie geleid tot ideeën over verbeteren van het kwaliteitsbeleid. Ook het bezoek van de inspectie op de drie scholen verliep prettig.

Het oordeel over het bestuurlijk handelen was in de breedte positief. Ten aanzien van de bestuurlijke kwaliteitszorg en de kwaliteitscultuur is het oordeel van de inspectie voldoende. Ten aanzien van Verantwoording en dialoog wordt het oordeel goed gegeven. Ook ten aanzien van financieel beheer wordt twee maal een voldoende gegeven, te weten op continuïteit en rechtmatigheid.

Bij het verificatieonderzoek bij de Vrijeschool Rotterdam West zijn grote tekortkomingen gesignaleerd. Door de aangepaste beslisregels en het ontbreken van eindresultaten bij deze startende school heeft de school het predicaat zeer zwak gekregen. Bij publicatie van dit jaarverslag en binnen een jaar is de verbeteropdracht van de inspectie naar behoren uitgevoerd en heeft de school de basiskwaliteit weer op orde.

Leren en reflecteren

Het bezoek van de inspectie en de interne evaluatie daarvan met MT, GMR en RvT heeft geleid tot een aantal krachtige verbeteringen in de aanpak van de kwaliteitszorg waarin elders in dit jaarverslag reeds verslag is gedaan.

Bestuur en directie van Vrijeschool Rotterdam West heeft de inhoudelijke reflecties ten aanzien van didactisch handelen en het onderwijsproces opgepakt. De periode na het inspectiebezoek is gebruikt om fijnmaziger zelfanalyses te maken en een verbeterplan op te stellen. Dit verbeterplan is een plan voor twee jaar waarin op zes kwaliteitsgebieden concrete doelen zijn gesteld. Bestuurder heeft een interim schoolleider benoemd en extra formatie beschikbaar gesteld. Met een positief resultaat.

Kernpunt in het besturen van en toezicht houden op onderwijskwaliteit is dat vanuit de organisatie een scherpe zelfevaluatie van onderwijskwaliteit wordt gegeven. Dat geldt voor alle medewerkers, van leraren naar IB, schoolleiders, stafmedewerkers tot bestuurder. Dat is meegenomen in de jaarplancycclus. Zelfevaluatie en audits leiden tot oordelen, daarvoor zijn de normen ten aanzien van kwaliteit verder concreet gemaakt. Dat zorgt voor alignement en gelijke verwachtingen van leraar tot bestuurder en Raad van Toezicht.

Er zijn vier gerichte beleidswijzigingen doorgevoerd:

Er zijn werksessies met de directeuren om permanent te spreken over de eigen visie op kwaliteit zodat duidelijkheid ontstaat over wat voldoende is en wat onvoldoende is.

De frequentie van de interne audit is verhoogd en het beoordelingskader is aangescherpt.

De frequentie van de managementgesprekken tussen bestuurder/schoolleider eens per maand is gewijzigd naar bestuurder/stafmedewerker onderwijskwaliteit met IB er/Schoolleider eens per kwartaal over de voortgang van het schoolplan.

De Audituitkomsten zijn opgenomen in de Marap en niet alleen in de evaluatie van de jaarplannen.

6.4. Gebouwen en uitstraling

6.4.1 Frisse scholen en huisstijl

Met ondersteuning van de stafmedewerker PR/Communicatie werken scholen aan een frisse uitstraling en huisstijl.

Onderstaand de inschatting van de uitstraling van de school. Scores lager dan een +/- vragen aanpassing of aandacht.

School	Huisstijl	Website	Social Media	Verzorgd interieur
Widar	++	++	++	++
Leeuwenhartschool	+	++	++	++
Dordtse Vrijeschool	+	++	++	+
Rudolf Steinerschool Rotterdam	+/-	+	+	+/-
Rudolf Steinerschool Krimpen	+	++	++	++
Vrijeschool Vredehof	+	++	+/-	+
Basisschool Wonnebald	+	+	-	+
Vrijeschool Rotterdam West	+	+	++	++

6.4.2 Integraal huisvestingsplan

De SVZH kent in de afgelopen jaren een toenemende uitdaging ten aanzien van de onderwijshuisvesting. Tot 2011 - 2012 waren de uitdagingen met betrekking tot de huisvesting 1-dimensionaal. Deze had betrekking op schoolniveau, op het plannen en (laten) uitvoeren van onderhoud door het bevoegd gezag en het doen van aanvragen bij de gemeente ten aanzien van het groot buitenonderhoud. Tot die tijd werden onderhoudsplannen en de bekostiging daarvan binnen de schoolbegrotingen gepland en werden door het bestuur zonder explicitering van beleidsuitgangspunten beslissingen genomen.

Door de toenemende uitdagingen die sinds 2014 bij het bevoegd gezag liggen heeft het bestuur besloten om op stichtingsniveau een integraal huisvestingsplan te maken. De nieuwe uitdagingen laten zich als volgt samenvatten:

- Bij wet is het plannen, het laten uitvoeren en de financiering van het buitenonderhoud van de gemeente overgeheveld naar het bevoegd gezag.
- De groei van het aantal leerlingen hebben we tot 2015 binnen de huidige scholen kunnen realiseren. Verdere groei betekent interne aanpassing van gebouwen en op enkele scholen de behoefte aan groei van het bruto vloeroppervlakte (externe uitbreiding).
- De groei van scholen en van gebouwen vraagt tevens om investeringen in inrichting en meubilair.
- De scholen zijn organisatorisch en onderwijskundig aan het veranderen. Ook is de uitstraling van gebouwen een expliciete doelstelling in het strategisch beleid van de stichting.
- Op een aantal scholen is renovatie en/of nieuwbouw voorzien op een termijn van 5 jaar.
- Door veranderende wet- en regelgeving is de deur open gezet naar verandering in eigendomsverhouding ten aanzien van gebouwen.

In het eerste Integraal Huisvestingsplan 2017-2027 is het geven van antwoorden op de uitdagingen die hierboven staan omschreven het doel. Een en ander is vertaald naar inhoudelijke en financiële consequenties. Het moet derhalve zorgen voor kwaliteit van de ruimte voor onderwijs aan onze leerlingen, voor werk van onze medewerkers en voor financieel efficiënte en haalbare keuzes. Schoolleiders kunnen op basis van hun meerjaren onderhoudsplanning (MOP) jaarlijks (bij de begroting) een aanvraag bij het bestuur doen voor buitenonderhoud. Er is voor elk schoolgebouw een MOP buitenonderhoud opgesteld. Het gemiddeld te besteden bedrag is gemaximeerd op de jaarlijkse bijdrage van het ministerie.

6.4.3 Onderhoud, renovatie en nieuwbouw

De scholen hebben in 2018 huisvestingsinvesteringen gedaan voor:

School	Wat
Widar	Geluidsisolatie, renovatie keukentje lerarenkamer, binnenschilderwerk, linoleum vervanging in hal, renovatie kleuterkeukens.
Leeuwenhartschool	Binnen schilderwerk en grote renovatie van de toiletgroepen
VS Vredehof	Opstellen businesscase ten behoeve van een algehele renovatie in 2021
RSSR Prinsenland	Zonnepanelen, renovatie van de vouwwand in de aula, aanpassingen aan het kleuterhekwerk, vervanging van de werkbladen van de klassenkeukentjes.
RSSR Krimpen	Geluidisolatie tussen lokalen, vervanging 4 tal klassenkeukentjes
Wonnebald	Bouwvoorbereidingen nieuwbouw 2022
Dordtse Vrijeschool	Gebouwaanpassingen mn in de kelder ivm ongedierte, schilderwerk en opknappen lerarenkamer en entree.

Wonnebald is na overleg tussen bestuur en gemeente opgenomen op het bijgestelde gemeentelijk IHP Loosduinen waarin nieuwbouw is opgenomen in 2022. Voor de Basisschool Wonnebald is een werkgroep gestart met de ontwikkeling van een visie en vlekkenplan voor een nieuwe school op dezelfde plek. Er is een PVE opgesteld en de selectie van een architectenbureau is in voorbereiding.

Ook met de gemeente Dordrecht zijn op gemeentelijk niveau besprekingen over doordecentralisatie en uitbreiding. In 2017 heeft de SVZH met goedkeuring van de RvT en instemming van de GMR een principebesluit genomen om te gaan deelnemen aan de coöperatie van alle Dordtse PO-onderwijsbesturen, waarin de verantwoordelijkheid voor de doordecentralisatie komt te liggen. In de aanloop is er geen bestuurlijke gezamenlijkheid ervaren om het ruimtetekort bij de Dordtse Vrijeschool op te vangen. De bedoeling is dat er in september 2019 een gezamenlijke visie is hoe krimp en groei moet worden opgevangen.

De gemeente Rotterdam heeft besloten over het beschikbaar stellen van een renovatiebudget voor de Vrijeschool Vredehof. Onze bouwkundig adviseur en architect hebben een businesscase opgesteld die is ingediend bij de Gemeente. Uitvoering is voorzien in 2020/2021.

In 2018 is VS Rotterdam West volledig in gebruik genomen. Er is een budget voor achterstallig onderhoud en een budget voor verbouwing van de afgekeurde gymzaal tot aula beschikbaar gesteld door de gemeente Rotterdam. Deze werkzaamheden worden de komende jaren uitgevoerd. Parrallel worden verschillende scenario's ontwikkeld voor de doorgroei van de school en tekort aan de ruimte die er bij het schooljaar 2020/2021 zal zijn.

Met de Gemeente Krimpen zijn constructieve gesprekken gestart over het realiseren van een extra vleugel om de groei van het aantal leerlingen op te kunnen vangen. Twee architectenbureaus hebben schetsontwerpen gemaakt en op advies van een werkgroep van de school en ouders is een bureau geselecteerd. We koersen op start van de bouw per 1-1-2020 en oplevering per 1-8-2020. Dat betekent dat gemeentelijke besluitvorming over beschikking en ontwerp parallel moet geschieden.



7. Financieel Beleid

7.1 Analyse financiële situatie

Het balanstotaal van de Stg. SVZH neemt toe met € 515.200,-.

De vaste activa nemen toe met € 201.030,-: door de investeringen in het onderhoud van de gebouwen (zie hfdst 6.4.2) en de investeringen in meubilair nodig voor bewegende klassen of extra geopende klassen; leer en hulpmiddelen zoals methoden en renovatie van de leerlingbibliotheken; ICT-netwerken en computers. Totaal is € 345.100 geïnvesteerd en € 178.460 euro aan afschrijvingen geboekt.

Het totaal van de vorderingen is afgenomen met € 189.960,-. De overige vorderingen zijn afgenomen door de ontvangen betaling van het Vervangingsfonds. De overlopende activa zijn afgenomen door de ontvangen afrekeningen met betrekking tot de inrichting OLP en meubilair van Wonnebald en Rotterdam West en de afrekening van gemeentelijke subsidies. De overige activa zijn regulier.

De liquide middelen zijn toegenomen met € 504.130,-. In 2018 zijn een aantal grote bouwprojecten in voorbereiding en uitvoering, bij de gemeentes worden bouwvoorbereidingskredieten hiervoor aangevraagd. Verder is van de gemeente Rotterdam een bijdrage voor achterstallig onderhoud ontvangen voor de VS Rotterdam West. Deze middelen worden de komende jaren besteed.

Het totale eigen vermogen neemt toe met het bruto exploitatieresultaat van € 243.250,-.

We bestemmen het resultaat is als volgt:

€ 65.680,- wordt onttrokken aan de algemene reserve publiek. In totaal wordt € 311.270,- toegevoegd aan de bestemmingsreserve buitenonderhoud, dit bestaat uit € 99.070,- conform begroting en € 212.200,- vooruit ontvangen vergoeding gemeente Rotterdam voor onderhoud van de VS Rotterdam West. € 2.340,- wordt onttrokken aan de algemene reserve privaat. Dit zijn de afschrijvingskosten van de Blokhut op Widar.

De voorzieningen (personeelsvoorziening jubilea) nemen toe. Per einde kalenderjaar zijn er meer personeelsleden in dienst. De voorziening is bepaald op basis van € 780,- per FTE per jaareinde.

De langlopende schulden zijn voornamelijk vooruit ontvangen subsidies waarop afschrijvingen plaatsvinden. Deze zijn verhoogd door investeringen in meubilair en OLP.

De kortlopende schulden zijn toegenomen met € 231.510,-. De meeste zijn regulier, er zijn ook meer vooruitontvangen subsidies opgenomen en overlopende betalingen van facturen uit 2018.

Balans op 31-12-2018

1	Activa	31-12-2018	31-12-2017	2	Passiva	31-12-2018	31-12-2017
	Vaste activa						
<u>1.2</u>	<u>Materiële vaste activa</u>			<u>2.1</u>	<u>Eigen vermogen</u>		
1.2.1	Gebouwen en terreinen	745.010	684.650	2.1.1	Algemene Reserve	1.469.710	1.535.390
1.2.2	Inventaris en apparatuur	585.690	517.750	2.1.2	Bestemmingsreserve publiek	728.710	417.440
1.2.3	Andere vaste bedrijfsmiddelen	152.930	114.590	2.1.3	Bestemmingsreserve privaat	160.580	162.920
1.2	Materiële vaste activa	1.483.630	1.316.990	2.1	Eigen vermogen	2.359.000	2.115.750
<u>1.3</u>	<u>Financiële vaste activa</u>			<u>2.2</u>	<u>Voorzieningen</u>		
1.3.6	Effecten	-	1.640	2.2.1	Personeelsvoorzieningen	101.520	77.360
1.3.7	Overige financiële vaste activa	36.030	-	2.2	Voorzieningen	101.520	77.360
1.3	Financiële vaste activa	36.030	1.640	<u>2.3</u>	<u>Langlopende schulden</u>		
	Totaal vaste activa	1.519.660	1.318.630	2.3.5	Overige langlopende schulden	78.320	62.040
	Vlottende activa			2.3	Langlopende schulden	78.320	62.040
<u>1.5</u>	<u>Vorderingen</u>			<u>2.4</u>	<u>Kortlopende schulden</u>		
1.5.1	Debiteuren	12.560	-	2.4.2	Vooruitontvangen gelden	261.380	153.640
1.5.2	Ministerie OCW	463.250	438.930	2.4.3	Crediteuren	200.150	255.550
1.5.7	Overige vorderingen	3.680	128.300	2.4.7	Belastingen en premies soc.verz.	420.840	284.230
1.5.8	Overlopende activa	52.920	155.140	2.4.8	Schulden terzake pensioenen	99.970	85.290
1.5	Vorderingen	532.410	722.370	2.4.9	Overige kortlopende schulden	59.820	60.490
<u>1.7</u>	<u>Liquide middelen</u>			2.4.10	Overlopende passiva	301.070	272.520
1.7.1	Kassen	630	480	2.4	Kortlopende schulden	1.343.230	1.111.720
1.7.2	Banken	1.829.370	1.325.390				
1.7	Liquide middelen	1.830.000	1.325.870				
	Totaal vlottende activa	2.362.410	2.048.240				
	Totaal activa	3.882.070	3.366.870		Totaal passiva	3.882.070	3.366.870

Staat van Baten en Lasten en de Begroting 2018.

Het bruto resultaat is € 243.250,- positief.

De baten zijn € 1.100.700,- hoger dan begroot. Dat komt door de extra inkomsten uit de rijksbijdrage, gemeentelijke (project)subsidies en extra middelen vanuit de Samenwerkingsverbanden.

Er is € 876.760,- meer dan begroot uitgegeven aan personeelslasten. Daarmee hebben we kunnen zorgen voor extra leerkrachten (handen in de klassen), werkdrukvermindering, extra ondersteuning (IB-RT-OA), extra klassen. Onderdeel van deze kosten zijn ook de extra kosten voor ziektevervangning van circa € 54.487,-.

In de begroting 2018 is de reservering buitenonderhoud als dotatie huisvesting (4.3) opgenomen om dit bedrag duidelijk in beeld te houden. Het bedrag ad € 99.070,- is toegevoegd aan de bestemmingsreserve buitenonderhoud.

Netto is er een exploitatieresultaat uit activiteiten gerealiseerd van € 67.020,- negatief een verschil van € 67.000,- met de begroting 2018.

In de volgende paragraaf vindt u een uitgebreide verschillenanalyse.

3	Baten	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
3.1	Rijksbijdragen OCW	9.259.570	8.595.220	8.013.780
3.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	500.820	146.420	252.710
3.5	Overige baten	753.790	671.840	667.940
	Totaal baten	10.514.180	9.413.480	8.934.430
4	Lasten	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
4.1	Personeelslasten	8.683.210	7.806.450	7.393.490
4.2	Afschrijvingen	178.460	179.950	166.810
4.3	Huisvestingslasten	531.170	580.870	539.420
4.4	Overige lasten	873.490	844.130	829.120
	Totaal lasten	10.266.330	9.411.400	8.928.840
	Saldo baten en lasten	247.850	2.080	5.590
5	Financiële baten en lasten			
5.1	Financiële baten	340	-	350
5.5	Financiële lasten	4.940	2.100	3.220
	Saldo financiële baten en lasten	4.600-	2.100-	2.870-
	Totaal resultaat	243.250	20-	2.720

7.2 Verschillenanalyse

In de navolgende paragraaf treft u een vergelijking aan en een specificatie van de belangrijkste verschillen tussen realisatie 2017 en 2018 en tussen begroting 2018 en realisatie 2018.

7.2.1 Analyse Resultaat 2018 tov resultaat 2017

Het verschil tussen het bruto resultaat 2018 (€ 243.250,- positief) en 2017 (€ 2.720,- positief) is € 240.530,- en wordt als volgt op hoofdlijnen verklaard:

BATEN

De verschillen komen voor het grootste deel door de aanpassing in de Rijksbijdrage in 2018. Er is een nieuwe CAO-PO afgesloten waarin opgenomen aanpassingen van de beloning van leerkrachten en er zijn middelen toegekend voor werkdrukvermindering. Tevens zet de groei van alle scholen door. Er worden extra klassen geopend of combinatieklassen gesplitst als dit op basis van de leerlingaantallen noodzakelijk is. Er was al een verhoging van de begroting 2018 t.o.v. de realisatie 2017 begroot van in totaal € 479.050,-.

- De **rijksbijdrage** is vanuit het ministerie substantieel aangepast, er zijn wijzigingen i.v.m. de cao-wijzigingen en er zijn 'werkdrukmiddelen' toegekend. Er is ruim € 1.161.000,- meer aan reguliere Rijksbijdrage ontvangen dan in 2017.

- De **bijdragen SWV** vanuit de Samenwerkingsverbanden (SWV) stijgen doordat de SWV enerzijds meer geld beschikbaar stellen voor de basisondersteuning (bedrag per leerling), maar ook doordat er meer maatwerkbudgetten (individuele begeleiding leerlingen) en schoolarrangementen (begeleiding groepen leerlingen) beschikbaar zijn gesteld. (€ 26.370,-).

- De **gemeentelijke bijdragen** zijn gestegen door diverse subsidies voor onderwijsbeleid, 1^e inrichting Onderwijsleerpakket (OLP) en meubilair, loonkostensubsidie voor medewerkers van de banenafpraak en een eenmalige vergoeding van de gemeente Rotterdam voor de exploitatie van de VS Rotterdam West (€252.780,-)

-De **overige subsidies OCW** zijn gestegen door de subsidies voor de muzieimpuls op Leeuwenhartschool en Krimpen a/d IJssel en de lerarenbeurs en subsidie zij-instroom. (€ 57.770,-)

- De **overige baten** zijn gestegen door verhoging van de verhuurinkomsten, vergoedingen van gedetacheerd personeel, sponsoring en inkomsten markten. (€ 85.850,-)

LASTEN

-Personele lasten

Met de aanpassingen van de CAO-PO en de groei van de scholen zijn ook meer personele loonkosten gerealiseerd: € 1.153.400,-. Een gedeelte van deze loonkosten was reeds begroot (€ 412.960,-), het overige deel betreft

- de CAO stijging van de salariskosten leerkrachten,
- uitbreidingen in verband met de werkdrukmiddelen (€ 106.200,-, 4,2 fte),
- vervangingskosten voor zwangerschapsverloven (€ 119.600,-, 2,0 fte).

Op basis van werkelijke leerlingaantallen heeft bestuurder besluiten genomen om extra klassen te openen. Ook zijn er extra medewerkers geworven voor de talentenpool en de werkdrukvermindering.

Ten opzichte van 2017 is er in 2018 **11,6 fte** meer personeel aangesteld.

-de **overige personele lasten** zijn gestegen (€ 138.880,-). De kosten voor personeel niet in loondienst zijn flink gestegen: enerzijds door inzet van een interim schoolleider op VS Rotterdam West, anderzijds doordat er meer inzet is van met name vakleerkrachten of IB via een onderwijsbureau of als zelfstandige. (€ 117.520,-). Ten behoeve van de verbetering van de onderwijskwaliteit zijn begeleidingspakketten afgesloten met de Begeleidingsdienst van Vrijescholen, in 2018 is hieraan € 30.090,- meer uitgegeven. Scholing is binnen de organisatie heel belangrijk en wordt ook gestimuleerd, ook dit jaar is € 30.000,- meer uitgegeven.

-de **Huisvestingslasten** dalen licht (€ 8.250,-) Door de overdracht van de Vrijeschool Rotterdam West die per 1 augustus 2017 is gerealiseerd, verschuiven de kosten van medegebruik vergoeding naar kosten voor werkelijk gebruik van energie en (gemeentelijke) heffingen. De totale kosten voor energie zijn nauwelijks gestegen, wat betekent dat de locaties energiezuiniger zijn geworden. Dit is een duidelijk effect van de maatregelen die in 2015 en 2016 zijn genomen met zonnepanelen en dubbele beglazing. Ook in 2018 zijn zonnepanelen gerealiseerd.

-de **Overige instellingslasten** zijn gestegen (€ 44.370,-). Dit zijn uitgaven voor alle schoolse uitgaven zoals bv kantoorkosten, verbruiksmaterialen, school- en jaarfeesten, contributies. De meeste lasten stijgen regulier doordat het aantal leerlingen stijgt. Echter zien we ook dat de kosten voor juridische bijstand jaarlijks verder stijgen, door jurisdisering van klachten.

7.2.1 Analyse Resultaat 2018 ten opzichte van begroting 2018

Het verschil tussen het brutoresultaat 2018 (€ 243.250,- positief) en de begroting 2018 (€ 20,-negatief) wordt als volgt op hoofdlijnen verklaard.

We maken hierbij onderscheid tussen het exploitatieresultaat uit activiteiten (netto resultaat) en het resultaat uit incidentele opbrengsten en reservering buitenonderhoud.

Het netto resultaat (exploitatieresultaat uit activiteiten) is een tekort van € 67.020,-.

In de begroting 2018 is net als in voorgaande jaren de reservering buitenonderhoud als dotatie onderhoud opgenomen onder de huisvestingslasten om dit bedrag duidelijk in beeld te houden. Het bedrag wordt toegevoegd aan de reserve buitenonderhoud (€ 99.070,-).

In 2018 is er incidenteel geld beschikbaar gesteld door de Gemeente Rotterdam voor de VS Rotterdam West. Dit budget van € 212.200,- is vrij besteedbaar voor het onderhoud van de VS Rotterdam West en wordt daarom geormerkt toegevoegd aan de bestemmingsreserve buitenonderhoud.

Netto stellen wij het exploitatieresultaat op € 67.020,- negatief een verschil van € 67.000,- met de begroting 2018.

Dit verschil verklaren wij als volgt.

BATEN

-de **Rijksbijdrage** is flink gestegen als gevolg van de aanpassing van de reguliere bekostiging door het ministerie.

Tevens is er € 492.367,- aan groeibekostiging (personeel en materieel) ontvangen, dit is € 1.633,- minder dan begroot. De maandelijks monitoring van het aantal ingeschreven en bij het ministerie bekende leerlingen is het gehele jaar uitgevoerd. De foutenmarge is teruggebracht naar enkele leerlingen, die binnen de termijn gecorrigeerd worden.

Er is tevens € 88.670,- meer ontvangen vanuit de Samenwerkingsverbanden (SWV). Dit betreft de ophoging van de budgetten voor de basisondersteuning, maar er zijn ook aanvullende budgetten voor begeleiding van individuele leerlingen en arrangementen voor de begeleiding van een groep leerlingen en/of scholing leerkrachten. De uitgebreidere verantwoording van deze ontvangen middelen vindt u in hoofdstuk 7.3.

-Overige overheidsbijdragen. Er is € 353.570,- meer ontvangen aan gemeentelijke bijdragen. De subsidies voor 1^e inrichting en meubilair zijn besteed en afgerekend (€ 52.900,-). De subsidie 'leren loont' van de gemeente Rotterdam over het schooljaar 2017/2018 is ook volledig verantwoord en ontvangen (€ 15.610,-). Er is loonkostensubsidie verstrekt voor 2 medewerkers met een zogenaamde STIP-baan (€ 39.560,-). En hier is de incidentele ontvangst van de gemeente Rotterdam voor de VS Rotterdam West geboekt (€ 212.200,-).

-Overige baten Er zijn in totaal € 81.950,- meer overige baten ontvangen: € 29.340,- meer aan detacheringsinkomsten, dit zijn de vergoedingen voor de inzet van de bestuurder bij de PO-raad en de Vereniging van vrijescholen, de inzet van twee leerkrachten.

Tevens is er € 22.640,- ontvangen aan markt- en sponsorgelden of overige kleine bijdragen ontvangen waarvan materialen, speelgoed of een speeltoestel op het schoolplein zijn aangeschaft.

Aan ouderbijdragen is € 31.120,- meer ontvangen (zie hoofdstuk 7.9). Op de Dordtse Vrijeschool bleek vorig jaar ongeveer de helft van de begrootte ouderbijdrage gerealiseerd te zijn. Bij controle bleek dat de idealbetalingen vanuit Mollie payments niet doorbetaald waren aan de school. Dit is in 2018 gecorrigeerd, over 2016 en 2017 is € 56.852,- aan achterstallige betalingen ontvangen. Netto is er dus € 25.732,- minder ouderbijdragen ontvangen dan begroot.

LASTEN

-de totale **Personele lasten** zijn wederom flink gestegen (€ 876.760,-).

loonkosten

Er is 9,1 fte meer personeel aangesteld dan begroot. Dit zijn (ziekte)vervangingen en ook extra klassen en assistenten ter ondersteuning in de klas vanuit de werkdrumiddelen (4.2 fte). Alle scholen hebben hierin hun eigen keuze gemaakt.

Per 1 januari 2017 is de SVZH eigenrisicodrager voor de ziektevervangingskosten geworden. Er is een verzekering afgesloten (stoploss) ter dekking van de piekkosten boven de 6% (€ 282.000,-).

In 2018 is **€ 294.487,-** aan ziektevervangingskosten betaald (3,7 fte uitbreidingen voor langdurige ziektevervangingskosten (3%) en 3,2 fte poolers). Vanuit de verzekering wordt geen uitkering verwacht, de ondergrens van declarabele vervangingskosten ad € 282.000,- is niet bereikt. Dit komt mede doordat er steeds vaker een beroep op vervangers met nog (net) geen PABO-diploma gedaan moet worden. Deze kosten zijn niet declarabel. In de begroting 2018 was rekening gehouden met een eigenrisico van € 240.000,-. Er komt dus € 54.487,- voor eigen rekening extra.

In de 9,1 fte zijn ook de vervangingen van Zwangerschaps- en bevallingsverlof (2,0 fte) opgenomen, hiervoor zijn aanvullende uitkeringen van het UWV ad € 174.920,- ontvangen.

overige personele kosten

De inzet van extern personeel (diensten derden) is hoger (€ 134.040,-). In 2018 is nauwelijks gebruik gemaakt van een payroll of uitzendbureau voor invalpersoneel in te huren. Er wordt wel gewerkt met ZZP-contracten, voor de inzet van specifiek personeel zoals een muziekdocent, dansdocent en euritmieleerkracht. Op de VS Rotterdam West is het gehele jaar een interim schoolleider aangesteld ten behoeve van het verbetertraject.

Er is ook meer aan scholing uitgegeven (€ 39,850,-). Dit wordt ook gestimuleerd. In totaal is er per fte € 2007,- aan scholing besteed.

Ten behoeve van de coaching, begeleiding in het kader van de re-integratie is € 24.340,- minder uitgegeven dan begroot.

-de **Afschrijvingslasten** zijn iets lager dan begroot. De afschrijvingslasten zijn regulier.

-de **Huisvestingslasten** zijn lager dan begroot. In deze rubriek is de dotatie voorziening onderhoud opgenomen (€ 99.070,-) Deze dotatie is niet geboekt maar via de resultaatverdeling aan de reserve buitenonderhoud toegevoegd.

De overige huisvestingslasten zijn gestegen (€ 49.370,-). We zien dat met name de schoonmaakkosten erg zijn gestegen. Tevens was er een bezuiniging op de afvalverwerking in de begroting verwerkt die echter pas aan het eind van 2018 door de lange opzegtermijn gerealiseerd kon worden.

-de **Overige instellingslasten** zijn € 29.360,- hoger dan begroot.

De overige beheerslasten zijn € 16.980,- hoger dan begroot, het grootste deel hiervan zijn meerkosten voor de juridische ondersteuning (€ 12.000,-) . Er zijn ook extra notariële kosten gemaakt om de juridische overdracht van het schoolgebouw van Krimpen aan den IJssel te formaliseren (€ 6.000,-).

De investeringen in inventaris en apparatuur zijn € 40.290,- hoger dan begroot, hier zijn de investeringen opgenomen voor 1^e inrichting en vervanging groot speelgoed, hiervoor is aanvullende subsidie ontvangen.

Tevens is € 34.180,- meer aan ICT verbruikskosten uitgegeven. Er zijn twee nieuwe websites gelanceerd, deze waren elders begroot. Ook zijn de schoollicenties - verviervoudigd door een andere berekeningsmethodiek, dit pakt in onze scholen nadelig uit omdat uitgegaan wordt van fte in plaats van het werkelijk aanwezige aantal computers.

Aan PR/schoolkrant zijn door de verschuiving naar werving en ICT minder kosten gemaakt.

- **Financiële baten en lasten**, bestaande uit rentebaten en –lasten zijn in 2018 negatief. De rentestand is laag, de saldi op de spaarrekeningen leveren niets op Er moet soms zelfs rente betaald worden over het spaarsaldo.

7.3 Samenwerkingsverbanden

De SVZH participeert in 6 Samenwerkingsverbanden (SWV) Passend Onderwijs. De Samenwerkingsverbanden gaan verschillend om met hun financiële middelen. Het ene SWV stelt per leerling middelen beschikbaar zodat de school zelf haar zorg kan organiseren, het andere SWV biedt veel diensten die de school kan afnemen. Het beleid van de SVZH is daarom ook dat alle middelen voor de betreffende school in dat SWV beschikbaar is. Bij meerdere scholen in een SWV worden de middelen voor de basisondersteuning verdeelt op basis van de leerlingaantallen. Individuele arrangementen zijn altijd geormerkt aan de betreffende leerling.

In 2018 is in totaal € 230.116,- ontvangen van de Samenwerkingsverbanden. € 85.766,- hiervan is voor individuele ondersteuning van leerlingen. Op basis van een handelingsplan zijn deze middelen beschikbaar gesteld voor activiteiten/ begeleiding van de individuele leerling.

De rest € 144.350,- is als Basisbudget (basis- en lichte ondersteuning) aan de scholen betaald. De school bepaalt zelf op basis van haar ondersteuningsplan waarvoor deze middelen worden ingezet, zodat passend onderwijs kan worden geboden. Globaal gebruiken de scholen de middelen voor: extra uren inzet van RT of IB, toetsen en testen, scholing van de leerkrachten, materialen voor RT of begaafdheid, therapieën en trainingen van de leerlingen.

De scholen verantwoorden jaarlijks hun eigen inhoudelijke inzet aan het SWV.

school	locatie	totaal bijdragen SWV	Basisondersteuning/ Lichte ondersteuning	Individuele/ schoolarrangementen	# school- arrangementen	#TLV (SBO/ SO)	# indiv. arrangementen
Widar		€ 75.518	€ 45.453	€ 30.065			5
LHS		€ 21.333	€ 21.333	€ -			1
DVS		€ 38.521	€ 18.233	€ 20.288	3		2
RSSR	PRL	€ 4.289	€ 4.289	€ -			2
RSSR	KR	€ 14.937	€ 13.334	€ 1.603			
RSSR	NESS	€ 15	€ 15	€ -			
VSV		€ 17.139	€ 4.772	€ 12.367			1
WEST		€ 11.347	€ 2.686	€ 8.661			
Wonnebald		€ 47.017	€ 34.236	€ 12.781			4
totaal		€ 230.116	€ 144.350	€ 85.766	3	15	26

7.4 Treasuryverslag

Op 1 januari 2010 is de 'regeling beleggen en belenen door instellingen voor onderwijs en onderzoek 2010' van kracht geworden. De kern hiervan is dat de beschikbaar gestelde publieke gelden risicomijdend dienen te worden belegd en beleend. In 2016 is een nieuwe aangepaste regeling beleggen, belenen en derivaten 2016 van het ministerie van OC&W vastgesteld. De stichting heeft zijn Treasurystatuut aangepast, conform het model van de PO-Raad. Het statuut is vastgesteld door de Raad van Toezicht. In dit statuut is bepaald binnen welke kaders instellingen voor onderwijs hun financierings- en beleggingsbeleid dienen in te richten.

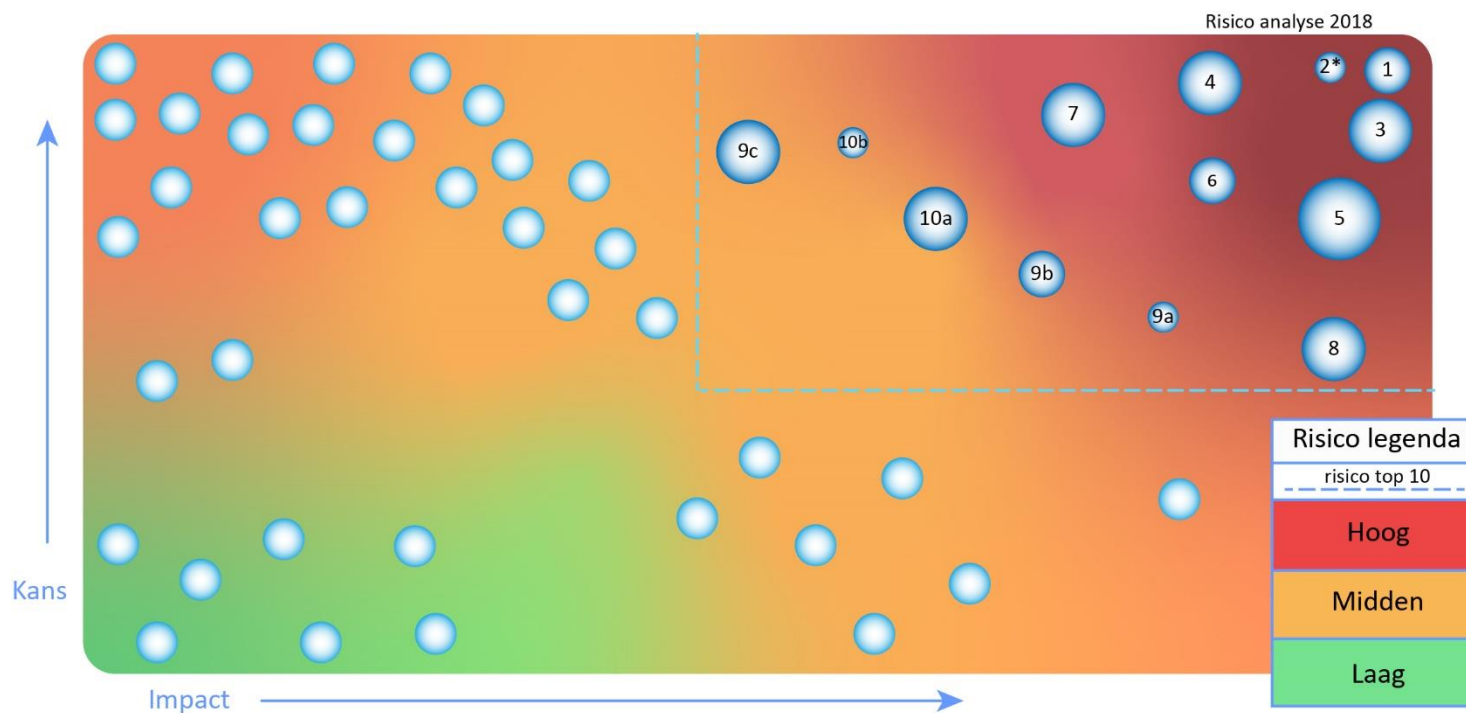
Het uitgangspunt is dat de toegekende publieke middelen in overeenstemming met hun bestemming worden besteed. Voor de Samenwerkende Vrijescholen Zuid-Holland betekent dit dat alle bank- en spaartegoeden vrij opneembaar en verdeeld over de ING, de ABN Amro, de ASN, de Rabobank en de Triodosbank zijn. De stichting heeft een aantal certificaten bij de Triodosbank die om niet zijn verkregen. Door de Raad van Toezicht is opdracht gegeven om deze certificaten met een waarde van € 1640,- te verkopen. Dit is in januari 2018 gerealiseerd. Er wordt geen gebruik gemaakt van andere dan bovenstaande financiële instrumenten.

7.5 Risicomanagement

Waar het in de jaarrekening vooral gaat om een zo juist en volledig mogelijk beeld te geven van, door een accountant te controleren, zekerheden, gaat het bij risicomanagement om het in beeld brengen van onzekerheden, de risico's.

In 2018 is door een werkgroep bestaande uit een delegatie van leerkrachten, schoolleiders, Raad van Toezicht met bestuurder en stafmedewerker financiën een nieuwe risicoanalyse opgesteld. De volledige analyse is opgenomen in het Financieel Beleidsplan 2019-2024. In dit verslag volstaan we met een korte samenvatting van het proces en de uitkomsten.

Op basis van een vragenlijst zijn door de werkgroep 54 risico's benoemd. Deze risico's zijn gewogen op impact en kans en daaruit is een top 10 van risico's opgesteld. Van deze top 10 zijn vervolgens de beheersmaatregelen geformuleerd en de financiële impact voor het benodigde weerstandsvermogen bepaald.



In onderstaande tabel staat samengevat de uitkomst van de TOP 10 en de beheersmaatregelen:

top 10	oorzaak/gebeurtenis	gevolg	aandachtsgebied INK	Beheersmaatregel(en)	Nieuw of reeds bestaand	Kosten nieuwe beheersmaatregel
1	Onvoldoende aanbod goede leerkrachten (idem voor functie IB). Krimpen arbeidsmarkt	Klassen zonder leerkracht of minder goede leerkracht wordt aangenomen. Onderwijsdoelen worden niet gehaald, onvrede ouders.	Personeel en Onderwijskwaliteit	scholing, academie, talentenpool, aanpak werving en selectie	bestaand	
				Webscan, verhogen nationale opleidingscapaciteit, inwerkprogramma per school, aanstellen externe schoolopleider, schoolcoach	nieuw	kosten meenemen in begroting
2	Te hoge werkdruk ervaren door leerkrachten	Hoog ziekteverzuim	Personeel	talentenpool, bespreken managementrapportage, stop-loss verzekering	bestaand	
				gerichte inzet extra onderwijsassistenten, werkdrukmiddelen, professionaliseren HR-beleid	nieuw	
3	Beroep van leerkracht is, naast het salaris, op veel punten bepaald niet HBO-waardig: torenhoge werkdruk voor de verantwoordelijke klassenleerkracht a.g.v. doorgeslagen overheidseisen laat onvoldoende ruimte voor eigen professionaliteit/werkplezier. Technische en overige faciliteiten zijn mager en er zijn nagenoeg geen pauzes of privé/rustruimte. Schoonmaken en klas in- en uitruimen behoren ook tot het takenpakket.	De arbeidsmarkt wordt kritischer. Leerkrachten krijgen en behouden wordt moeilijker. Ze mogen dan niet primair salarisgedreven zijn (zoals ik een hoge ambtenaar hoorde zeggen), maar laten zich ook niet meer uitknijpen. Wet van Sulerot: Naarmate in een sector meer vrouwen werken daalt het in aanzien en salaris. Probeer dat tij maar weer eens te keren.	Arbeidsmarkt	verantwoordelijkheid leraren vergroten, functiemix, loopbaanbeleid, functiedifferentiatie,	bestaand	
4	De stichting leunt erg op twee personen (Bestuurder en stafmedewerker financiën). Continuïteitsrisico als beide gelijktijdig zouden vertrekken.	Administratieve achterstand, gebrek aan leiding / coördinatie	Intern	opstellen takenoverzicht met werkzaamheden en frequenties	nieuw	
				vastlegging in beleidsstukken, terugvallen op externe adviseurs	bestaand	

top 10	oorzaak/gebeurtenis	gevolg	aandachtsgebied INK	Beheersmaatregel(en)	Nieuw of reeds bestaand	Kosten nieuwe beheersmaatregel
5	Leerlinggroei	Groei aantal klassen/personeel/ voorfinanciering nodig	Financiën	beleid op groei, financiële scenario's bij groei, wanneer extra klassen, prognoses, in- en doorstroommanagement, checks en balances	bestaand	
6	Ons onderwijssysteem is behoorlijk geïnstitutionaliseerd: qua vorm (klas met 1 verantwoordelijke leerkracht ervoor), inhoud (VS-curriculum), uren/schooltijden, kosten. Intussen individualiseert, digitaliseert en globaliseert de samenleving in hoog tempo. Wat is hierop ons antwoord?	VS-onderwijs ligt momenteel goed in de markt. Daardoor kan wet van remmende voorsprong optreden. Andere scholen zitten bepaald niet stil.	Onderwijskwaliteiten concurrentie	planvorming 2019-2023, debat op nationaal niveau over toekomst vrijeschoolonderwijs, krachten bundelen	nieuw	
7	Hoog ziekteverzuim personeel; zwakke re-integratie, WIA uitstroom	Vervanging/ extra kosten Verzekering JG: werkdruk, klassen naar huis, geld, domino ; uitkeringen druk WIA, eigen wachtgeld	Personeel	zie 2, verzekeren piek, HR-beleid	bestaand	
8	Huisvesting (te klein, onderhoud); JG: capaciteit en kennis huisvesting; EJC: vies gebouw, lang niet opgeknapt en tijdelijk onderkomen	Klachten; vertraging uitvoer; hygiëneproblematiek, onrust kinderen, leerkrachten, ouders	Huisvesting en Financiën	integraal huisvestingsplan, bouwkundig adviseur in dienst, voorziening groot onderhoud	bestaand	
9a	Verliezen van de identiteit ivm de vele nieuwkomers die de (vrije)school niet goed kennen	Niet meer weten waar we voor staan	Identiteit	communicatie en pr-lijn, meer identiteitsgebonden communicatie	bestaand	
9b	Concurrentie/Vrijeschool Light	Uitstroom II, Identiteit en legitimering bestaan	Onderwijskwaliteit, Communicatie	Zie punt 6		
9c	Juridisering contact met ouders en medewerkers	Werkdruk sl, Juridische kosten, Vervreemding	Veiligheid en omgangsvormen, Cultuur	Kosten juridisch advies opnemen in begroting	Bestaand	
10a	Te hoge instroom (zij instroom) zorgleerlingen	Volle klassen met teveel zorgleerlingen die niet de aandacht krijgen die ze nodig hebben	Onderwijs	klasvol verklaringen, aanname processen zorgvuldig,	Bestaand	
10b	Financiering arrangementen Passend onderwijs	Geen geld meer voor extra zorg, moeten betalen voor uitstroom SO	Planning en Control			

7.5.1 Bepaling risico buffer

De financiële impact van deze risico's is door OBT berekend op € 842.000,- (op aanvraag beschikbaar). De benodigde risicobuffer (bufferfunctie) is zoals gebruikelijk bepaald op 90% van de financiële impact en komt op € 757.800,-.

Het bedrag van de bufferfunctie is onderdeel van de algemene reserve. Op basis van deze berekening van de risicobuffer en de berekening van de transactiefunctie en de financieringsfunctie is de minimaal aan te houden hoogte van de (algemene) reserve € 1.400.170,- .

In control statement (verantwoordingsverklaring)

Rekening houdend met de beperkingen die noodzakelijkerwijs verbonden zijn aan alle interne beheersingssystemen, geven de interne beheers- en controlesystemen van onze scholen ons een redelijke mate van zekerheid dat de kwantitatieve en kwalitatieve verslaglegging geen onjuistheden van materieel belang bevat en dat dit systeem in 2018 naar behoren heeft gewerkt. De uit de verschillende rapportages voortgekomen bevindingen, aanbevelingen en maatregelen zijn besproken in het bestuur, met de schoolleiders en noodzakelijkerwijs met andere geledingen binnen de school.

7.6 Bezoldiging bestuurders

De leden van de Raad van Toezicht ontvangen een vergoeding binnen de normen van de Wet Normering Topinkomens. De vergoeding is vastgesteld op de helft van de percentages geldend in de WNT II. De voorzitter ontvangt 7,5% en een lid 5% van het WNT-loon van het College van Bestuur per kalenderjaar.

De bestuurder is in dienst en ontvangt conform de CAO-PO een salaris in schaal OOP 15. De bezoldiging van de bestuurder valt binnen de normen van de Wet Normering Topinkomens (WNT), zie jaarrekening.

7.7 Beleid beheersing uitkeringen

In 2018 zijn vier personeelsleden afgevoerd met een beëindigingsovereenkomst. Drie personeelsleden hiervan zijn uitgestroomd wegens arbeidsongeschiktheid.

Het personeelsbeleid van de stichting is erop gericht personeel verantwoordelijkheid te laten nemen voor hun eigen ontwikkeling en functioneren door hen aan te spreken en afspraken te maken. Er worden verbetertrajecten opgesteld en afspraken gemaakt over scholing, coaching en outplacement. We bevorderen mobiliteit binnen de SVZH of anders begeleiden we medewerkers naar een plek buiten de organisatie.

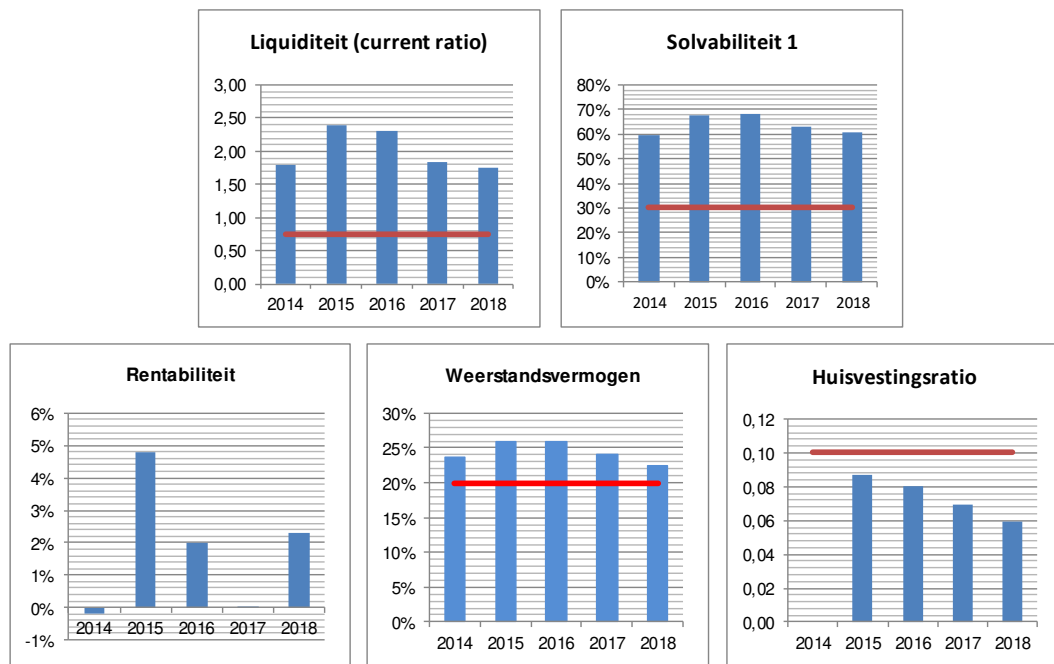
7.8 Toekomstparagraaf

De continuïteitsparagraaf geeft inzicht in de meerjaren financiële positie van de SVZH. De continuïteitsparagraaf wordt gekenmerkt door de verdere groei van het aantal leerlingen en het besluit om vanaf schooljaar 2017/2018 een dislocatie te starten in Rotterdam Nesselande. Groei levert op termijn meer inkomsten op en zal uiteraard ook om extra uitgaven vragen. Zeker voor nieuwe scholen geldt dat de eerste jaren de kosten hoger zijn dan de extra inkomsten. De financiële consequenties van groei en de nieuwe locaties zijn uiteraard verwerkt in deze paragraaf.

7.8.1 Kengetallen en liquiditeit

Met betrekking tot de solvabiliteit, liquiditeit, rentabiliteit, het weerstandsvermogen en de huisvestingsratio vermelden wij de onderstaande kengetallen.

In de grafieken staan de kengetallen van de SVZH met hun signalering van Commissie Don of eigen signalering.



Definities:

De solvabiliteit geeft de verhouding tussen eigen en vreemd vermogen aan en verschaft dus inzicht in de financieringsopbouw. De solvabiliteit geeft ook aan in hoeverre de instelling op langere termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

De rentabiliteit geeft aan of er sprake is van een positief dan wel een negatief exploitatieresultaat. Als de rentabiliteit groter is dan nul, zijn er minder lasten dan er baten zijn.

De kapitalisatiefactor is sinds 2015 vervangen door de huisvestingsratio. Deze geeft aan welk deel van de totale lasten is besteed aan lasten voor huisvesting incl. afschrijvingen voor gebouwen en terreinen.

Het weerstandsvermogen is het eigen vermogen uitgedrukt in een percentage van de totale baten inclusief de financiële baten. Het weerstandsvermogen geeft aan het vermogen om niet-voorzien tot de reguliere bedrijfsvoering behorende risico's op te vangen.

De liquiditeit (current ratio) geeft de verhouding aan in hoeverre op korte termijn aan de betalingsverplichtingen kan worden voldaan. De liquiditeit is de verhouding vlottende activa en kortlopend vreemd vermogen.

De vermogenspositie is goed. De liquiditeit is op orde.

Liquiditeitsbegroting en control

Jaarlijks wordt bij het opstellen van de begroting een liquiditeitsbegroting opgesteld. De bekostigingssystematiek van het onderwijs en de investeringen zijn fluctuerend en niet gelijkelijk over een jaar verdeeld. Vanwege de voorfinanciering van de groei, groeibekostiging wordt immers 3 maanden na de gerealiseerde groei uitbetaald, is monitoring van de liquiditeit blijvend belangrijk.

Maandelijks wordt de liquiditeitspositie dan ook door de stafmedewerker financiën onderzocht. In 2018 is er geen liquiditeitstekort opgetreden.

Bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2019-2024 is wederom geconstateerd dat de liquiditeit mogelijk onder de signaleringsgrens zou kunnen zakken. Er is een maandelijks kasstroomoverzicht opgesteld om te beoordelen of investeringen gespreid moeten worden.

Maandelijkse monitoring blijft gehandhaafd.

7.8.2. Personele bezetting

Schooljaar	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Aantal klassen/ leerlingen (1 okt t-1)	66,5/ 1521	73/ 1648	76/ 1771	84/ 1968	89/ 2107	91/ 2188	94/ 2282
Management/ directie stafbureau	5,3 3,5	6,2 3,7	6,7 3,7	7,3 3,7	7,3 3,7	7,4 3,7	7,6 3,7
<i>Onderwijzend Personeel</i>	84	89,05	94,3	97,3	106,3	110,3	112,3
Nieuwe fte	+3,5 fte	5,5 fte	3 fte	9 fte	4 fte	2 fte	1 fte
Verloop fte	-5,83 fte	8,25 fte	5,8 fte	4 fte	4 fte	4 fte	4 fte
Pensioen fte	-1,81 fte	2 fte	2,9 fte	0,46 fte	2,03 fte	1,9 fte	2,4 fte
TOTAAL extra behoefte aan leerkrachten	10,64 fte	15,75 fte	11,7 fte	13,46 fte	10,03 fte	7,9 fte	7,4 fte
Overige medewerkers (OOP)	11,7	11,46	18,23	18,23	18,23	18,23	18,23
Totale Personele bezetting	103,89	112,06	122,93	126,53	135,53	139,63	141,83

De groei van de scholen binnen de SVZH zet door. In 2018 is het aantal fte ook meer gegroeid dan verwacht. In bovenstaande tabel vindt u een inventarisatie voor de komende jaren van de groei, het verloop en pensionering van onderwijzend personeel. Om dit verloop op te vangen en de werkdruk door de volle klassen te verlagen is extra personeel nodig. Met het werkdrukakkoord zijn er meer financiële middelen om extra handen in de klas bijvoorbeeld door onderwijsassistenten structureel in te zetten. Het aantal talentenpoolers is verhoogd naar minimaal 8 medewerkers (3.2 fte) . De werving zetten we door, deze medewerkers ondersteunen de medewerkers op de scholen intensief zodat werkdruk verlichting optreedt en zijn inzetbaar voor de eerste 3 weken ziektevervangning. De werving en

selectie van leerkrachten zal blijvend veel meer inzet vergen. Er wordt een strategie ontwikkeld en een scholingsprogramma opgesteld en een campagne voor het werven van nieuwe leerkrachten van zowel de reguliere PABO als de vrijeschool PABO.

Jaarlijks worden de maatregelen van het Bestuursformatieplan geëvalueerd en bijgesteld. De formatienormen van leerkrachten, administratie, staf en directie zijn onderzocht en bestuurder heeft besluiten genomen voor (tijdelijke) aanpassingen met als doel de werkdruk van leerkrachten, staf en directie te verminderen.

7.8.3. Meerjarenbalans

Uit de meerjarenbalans komt een evenwichtig beeld naar voren. De SVZH laat een gezonde financiële huishouding zien. De financiële kengetallen zijn op orde en vallen binnen de normen van Rekenschap/Inspectie.

De liquiditeitspositie blijft aandacht vragen en is structureel onderdeel van het financieel beleid.

Activa	2018	2019*	2020*	2021*	2022*
Vaste activa					
- Immateriële vaste activa	-	-	-	-	-
- Materiële vaste activa	1.483.630	1.658.150	1.821.530	1.939.860	2.005.510
- Financiële vaste activa	36.030	36.030	36.030	36.030	36.030
Totaal vaste activa	1.519.660	1.694.180	1.857.560	1.975.890	2.041.540
Vlottende activa					
- Vorderingen	532.410	563.260	594.450	626.740	652.790
- Liquide middelen	1.830.000	1.584.720	1.425.040	1.461.750	1.720.940
Totaal vlottende activa	2.362.410	2.147.980	2.019.490	2.088.490	2.373.730
Totaal activa	3.882.070	3.842.160	3.877.050	4.064.380	4.415.270

Passiva	2018	2019*	2020*	2021*	2022*
Eigen vermogen (na resultaatbestemming)					
- Algemene reserve	1.469.710	1.398.770	1.418.830	1.583.280	1.922.760
- Bestemmingsreserve publiek	728.710	728.710	728.710	728.710	728.710
- Bestemmingsreserve privaat	160.580	160.580	160.580	160.580	160.580
Totaal eigen vermogen	2.359.000	2.288.060	2.308.120	2.472.570	2.812.050
Voorzieningen					
- Personeelsvoorzieningen	101.520	103.240	106.700	110.670	113.340
Totaal voorzieningen	101.520	103.240	106.700	110.670	113.340
Langlopende schulden					
- Overige langlopende schulden	78.320	72.450	66.580	60.710	54.840
Totaal langlopende schulden	78.320	72.450	66.580	60.710	54.840
Kortlopende schulden					
- Vooruitontvangen gelden	261.380	261.380	261.380	261.380	261.380
- Crediteuren	200.150	226.490	225.990	230.420	231.320
- Belastingen en premies soc.verz.	420.840	427.980	442.320	458.760	469.840
- Schulden terzake pensioenen	99.970	101.670	105.070	108.980	111.610
- Overige kortlopende schulden	59.820	59.820	59.820	59.820	59.820
- Overlopende passiva	301.070	301.070	301.070	301.070	301.070
Totaal kortlopende schulden	1.343.230	1.378.410	1.395.650	1.420.430	1.435.040
Totaal passiva	3.882.070	3.842.160	3.877.050	4.064.380	4.415.270

7.8.4. Meerjaren Staat/ raming van baten en lasten.

Meerjarig zien we de rijksbijdragen flink groeien met ruim € 500.000,- per jaar door de leerlinggroei. In de jaren 2020-2023 is een afbouwend schema groeigelden opgenomen. De groeidrempel stijgt namelijk jaarlijks doordat er regulier meer leerlingen op 1 oktober ingeschreven zijn. De groeidrempel is 3% van het aantal leerlingen op 1 oktober het jaar ervoor (t-1) + 13 leerlingen.

Enmalig begroten we in 2019 een negatief resultaat, deze investering is noodzakelijk om de onderwijskwaliteit op de VS Rotterdam West te borgen.

Meerjarig zien we voldoende financiële ruimte om te investeren in groei, werkdrukvermindering en opleiding en ontwikkeling van medewerkers.

Baten	2018	2019*	2020*	2021*	2022*
Rijksbijdragen	9.259.570	9.876.130	10.499.640	11.145.020	11.665.790
Overige overheidsbijdr. en subsidies	500.820	240.600	188.650	164.500	154.500
Overige baten	753.790	718.450	747.450	766.450	762.950
Totale baten	10.514.180	10.835.180	11.435.740	12.075.970	12.583.240
Lasten					
Personeelslasten	8.683.210	9.121.310	9.619.160	10.072.780	10.388.520
Afschrijvingen	178.460	193.210	208.400	219.520	229.720
Huisvestingslasten	531.170	623.530	635.700	651.750	647.250
Overige lasten	873.490	965.970	950.320	965.370	976.170
Totaal lasten	10.266.330	10.904.020	11.413.580	11.909.420	12.241.660
Saldo baten en lasten	247.850	(68.840)	22.160	166.550	341.580
Saldo financiële bedrijfsvoering	(4.600)	(2.100)	(2.100)	(2.100)	(2.100)
Totaal resultaat	243.250	(70.940)	20.060	164.450	339.480

Ook doorrekening van de kasstroom geeft voor de komende jaren een stabiel beeld. Voorfinanciering van de groei is op deze manier op te vangen, echter de afweging ten aanzien van de hoogte van de investeringen zal jaarlijks opnieuw gemaakt moeten worden om de liquiditeit op peil te houden.

Kasstroom	2019*	2020*	2021*	2022*
Kasstroom uit operationele activiteiten				
<i>Kasstroom uit bedrijfsoperaties</i>				
Resultaat voor financiële baten en lasten	-€ 68.840	€ 22.160	€ 166.550	€ 341.580
Aanpassingen voor				
afschrijvingen	€ 193.210	€ 208.400	€ 219.520	€ 229.720
mutaties voorzieningen	€ 1.720	€ 3.460	€ 3.970	€ 2.670
Veranderingen in vlottende middelen				
vorderingen	-€ 30.850	-€ 31.190	-€ 32.290	-€ 26.050
kortlopende schulden	€ 35.170	€ 17.240	€ 24.780	€ 14.610
Ontvangen interest	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Betaalde interest	-€ 2.100	-€ 2.100	-€ 2.100	-€ 2.100
Buitengewoon resultaat	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal Kasstroom uit operationele activiteiten	€ 128.310	€ 217.970	€ 380.430	€ 560.430
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
(Des)investeringen immateriële vaste activa				
(Des)investeringen materiële vaste activa	-€ 367.730	-€ 371.780	-€ 337.850	-€ 295.370
(Des)investeringen financiële vaste activa	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-€ 367.730	-€ 371.780	-€ 337.850	-€ 295.370
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Mutatie langlopende schulden	-€ 5.870	-€ 5.870	-€ 5.870	-€ 5.870
Totaal Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-€ 5.870	-€ 5.870	-€ 5.870	-€ 5.870
Mutatie liquide middelen				
Beginstand liquide middelen	€ 1.830.000	€ 1.584.720	€ 1.425.040	€ 1.461.750
Mutaties liquide middelen	-€ 245.290	-€ 159.680	€ 36.710	€ 259.190
Eindstand liquide middelen	<u>€ 1.584.710</u>	<u>€ 1.425.040</u>	<u>€ 1.461.750</u>	<u>€ 1.720.940</u>

7.8.5 Leerlingaantallen bijgestelde prognoses

Grondslag van de financiering van het onderwijs zijn de leerlingaantallen. De leerlingprognoses in de Meerjarenbegroting worden opgesteld aan de hand van werkelijke aanmeldingen en verwachtingen. De aannames van de leerlingaantallen voor de toekomst zullen we daarom blijvend monitoren, zodat op elk moment duidelijk is waar er ruimte is om te groeien (in welke klassen) en waar acties nodig zijn om de begroote groei ook te realiseren. Bij een aantal scholen zien we dat leerlingen al vroeg voordat ze 4 jaar worden zijn aangemeld, op andere scholen komen de aanmeldingen pas later. Leerlingen die niet direct geplaatst kunnen worden, worden op een wachtlijst geplaatst. De schoolleiders nemen direct contact op wanneer er een plaatsingsmogelijkheid is.

Indien de begroote groei niet gerealiseerd wordt, zijn aanvullende maatregelen voor vermindering van de uitgaven noodzakelijk. Uiteindelijk kan de bestuurder besluiten om klassen samen te voegen of te sluiten.

In onderstaande tabel uit het Bestuursformatieplan 2019-2023 vindt u in geel de feitelijk ingeschreven leerlingen en in blauw de leerlingaantallen op basis van aanmeldingen en prognoses.

Scholen	FEITELIJKE LEERLINGEN				BEGROTING OBV FEITELIJKE AANMELDINGEN				
	1 okt. 2016	1 okt. 2017	1 okt. 2018	1 jan. 2019	1 okt. 2019	1 okt. 2020	1 okt. 2021	1 okt. 2022	1 okt. 2023
Vrije School Widar	245	260	252	263	258	264	266	248	251
Leeuwenhartschool	100	118	156	165	166	178	187	203	216
Dordtse Vrije School	222	234	270	277	308	330	350	372	394
Rudolf Steiner School Prinsenland	218	218	216	223	217	223	225	215	208
Rudolf Steiner School Krimpen	112	128	135	139	162	174	186	194	197
Waldorfschool Nesselande		3	17	18	54	82	110	140	172
Vrije School Vredehof	240	250	251	257	251	250	248	251	235
Vrijeschool Rotterdam-West	124	168	204	213	276	328	362	397	432
Basisschool Wonnebald	260	270	270	278	276	278	254	262	244
Totaal	1521	1649	1771	1833	1968	2107	2188	2282	2349

7.8.6. Continuering en intensivering van beleid

Elk jaar wordt 5% van de inkomsten gereserveerd om flexibel in te zetten op inhoudelijke speerpunten. De continuïteitsparagraaf ondersteunt het doorzetten van het beleid zoals dat in de goedgekeurde (meerjaren) begroting is vastgesteld. We blijven investeren in opleiding en ontwikkeling van personeel, evenals in investeringen in groei, werkdrukvermindering en ontwikkeling van het pedagogisch kompas.

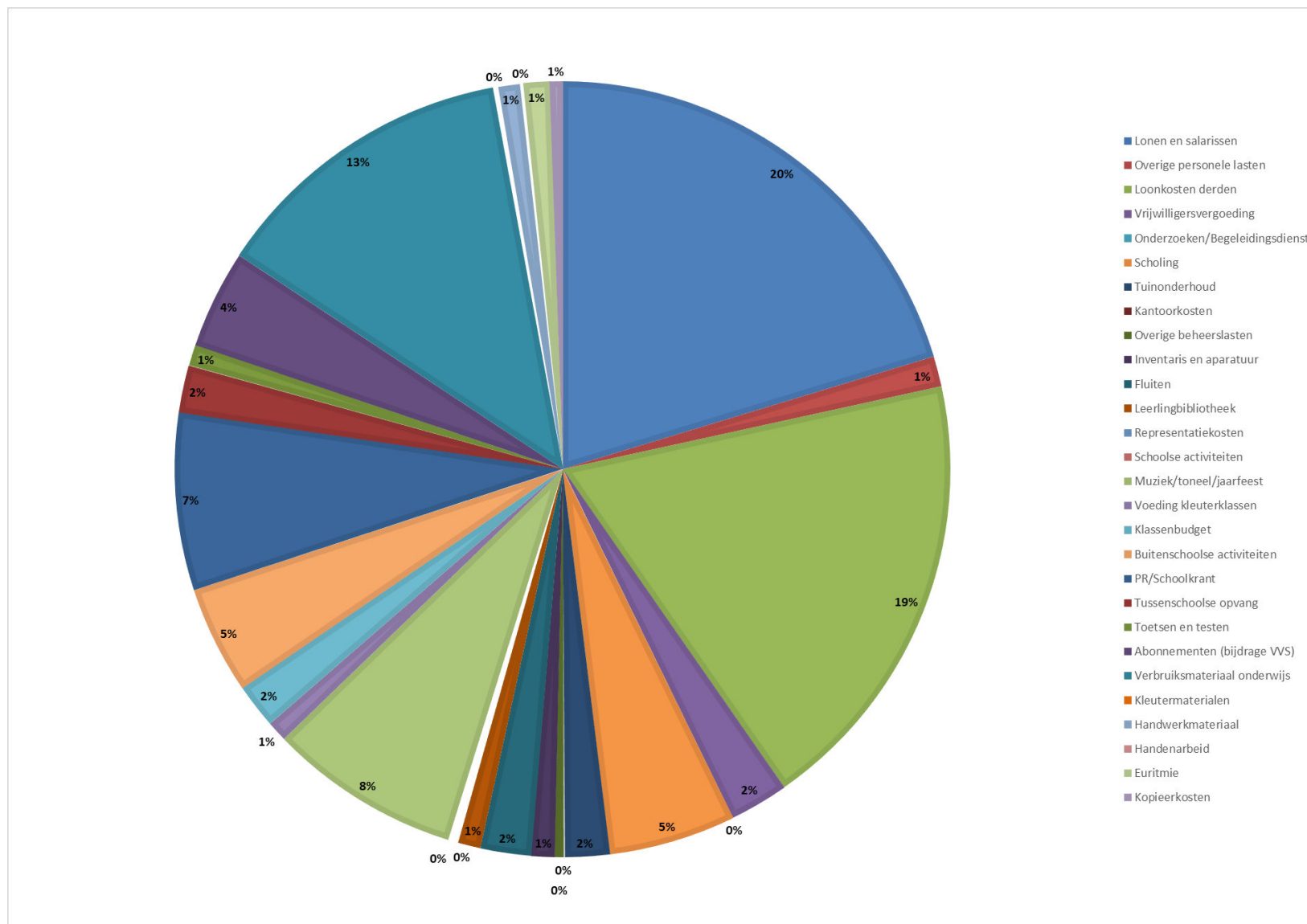
7.9 Ouderbijdragen

De besteding van de ouderbijdragen wordt jaarlijks met de Medezeggenschapsraden besproken, de ouders stemmen in met de besteding ervan.

Van de ouderbijdragen worden die dingen betaald die ons onderwijs verfraaien en het onderwijs ondersteunen. Een groot gedeelte wordt besteed aan personele kosten: pianobegeleiding bij de euritmie, een gedeelte van de salariskosten voor euritmie, schoolarts en schoolmaatschappelijk werk, culturele vorming en schooluitjes. Het budget voor personele kosten is gelimiteerd maximaal 25% structureel, maximaal 25% projectmatig.



	WIDAR	LHS	DVS	RSSR PRL	RSSR Krimpen	Nesselande	VSVredehof	West	Wonnebald	Totaal
Begroting	105.000	35.000	68.000	57.000	25.000	4.500	80.000	70.000	67.500	512.000
Realisatie	78.200	40.340	74.693	56.073	25.135	-	78.962	70.267	62.595	486.265
Uitgaven										
Lonen en salarissen	12.090		16.004	10.967			36.800		26.000	101.861
Overige personele lasten	28						6.299			6.327
Loonkosten derden	18.431	14.000	32.809	10.695	7.260			10.890		94.085
Vrijwilligersvergoeding	270	1.000	2.400	2.700	3.375		1.313	1.226		12.284
Onderzoeken/Begeleidingsdienst										-
Scholing	14.000						2.400	10.108		26.508
Tuinonderhoud	2.528			2.205	1.500		1.006	961	1.070	9.270
Kantoorkosten	335									335
Overige beheerslasten	520								1.350	1.869
Inventaris en apparatuur	2.996	215			250		517	267	560	4.806
Fluiten		1.630	1.990	2.761				4.176		10.557
Leerlingbibliotheek							781	2.391	1.518	4.690
Representatiekosten	699		544							1.243
Schoolse activiteiten	365			100	500					965
Muziek/toneel/jaarfeest	7.346	3.605	5.583	5.082	3.048		5.175	5.741	4.460	40.041
Voeding kleuterklassen	523	891	-		-				2.820	4.234
Klassenbudget	892			3.500	1.500		1.600	1.800	-	9.292
Buitenschoolse activiteiten	3.619	710	2.938	2.475	1.270		3.192	1.222	7.149	22.575
PR/Schoolkrant	4.133	5.500	4.750	4.337	2.261		5.635	6.352	4.062	37.030
Tussenschoolse opvang								9.874		9.874
Toetsen en testen							2.400	2.000		4.400
Abonnementen (bijdrage VVS)	3.529	1.376	2.964	2.913	1.494		3.237	1.625	3.471	20.609
Verbruiksmateriaal onderwijs	14.000	7.058	10.000	5.671	2.000		8.259	6.622	10.644	64.254
Kleutermaterialen								1.200		1.200
Handwerk materiaal			716		-		1.684	2.067		4.468
Handenarbeid							728			728
Euritmie			612				3.253	1.617		5.482
Kopieerkosten				2.667						2.667
Totaal Uitgaven	86.305	35.985	81.312	56.073	24.458	-	84.279	70.138	63.104	501.654



Basisinformatie.

De Stg. Samenwerkende Vrijescholen Zuid-Holland
Postbus 4292, 3006 AG Rotterdam
Tel: 010-4528197
www.svzh.nl
E: info@svzh.nl

is het bestuur van:

Vrijeschool Widar,
de Meesterstraat 2,
2613 XB Delft,
Tel: 015-2130330,
E: info@vswidar.nl
www.vswidar.nl

Rudolf Steiner School locatie Krimpen aan den IJssel,
Memlingstraat 2,
2923 XS Krimpen aan den IJssel,
Tel: 0180-519776,
E: administratie@rudolfsteinerschool.nl
www.rudolfsteinerschool.nl

Leeuwenhartschool,
Jasmijnstraat 6,
3261 BK Oud-Beyerland,
Tel: 0186-612142,
E: administratie@leeuwenhartschool.nl
www.leeuwenhartschool.nl

Vrije School Vrededhof,
Vrededhofweg 30,
3062 EP Rotterdam,
Tel: 010-4526519,
E: administratie@vsvrededhof.nl
www.vsvrededhof.nl

Dordtse Vrije School,
Dubbeldondestraat 1,
3312 NB Dordrecht,
Tel: 078-6140106,
E: administratie@dordtsevrijeschool.nl
www.dordtsevrijeschool.nl

Vrijeschool Rotterdam-West
Velsenluststraat 7
3021 AW Rotterdam
Tel: 010-3132490
E: administratie@vsrotterdamwest.nl
www.vsrotterdamwest.nl

Rudolf Steiner School locatie Prinsenland,
Michelangelostraat 375,
3066 NL Rotterdam,
Tel: 010-4557670,
E: administratie@rudolfsteinerschool.nl
www.rudolfsteinerschool.nl

Basisschool Wonnebald,
Mozartlaan 189,
2555 JK Den Haag,
Tel: 070-3254818,
E: admin@wonnebald.nl
www.wonnebald.nl

Waldorfschool Nesselande,
Dislocatie van Rudolf Steiner School Rotterdam
Cypruslaan 400,
3059 XA Rotterdam,
Tel: 06-51417263,
E: administratie@vsnesselande.nl
www.vsnesselande.nl



Samenwerkende
Vrijescholen
Zuid-Holland